

**PLA PER LA DIVERSITAT
AFECTIVA, SEXUAL I DE
GÈNERE
2022-2025**

--AJUNTAMENT DE BERGA--

**Diputació
Barcelona**

Coordinació del treball:

Oficina de Polítiques d'Igualtat
Àrea d'Igualtat i Sostenibilitat Social
Diputació de Barcelona

Autoria:

Alba Rovira Font i Eiden Gael Marín
Institut Diversitas S.C.C.L.

Amb la col·laboració de:

Ajuntament de Berga

© Diputació de Barcelona

Abril, 2022

Impressió: Departament de Reproducció Gràfica de la Diputació de Barcelona

ÍNDEX

1. PRESENTACIÓ	4
2. MARC CONCEPTUAL	5
2.1.La perspectiva de la diversitat afectiva, sexual i de gènere	5
2.2.La diversitat i l'heterogeneïtat de les sigles LGBTI	9
2.3.Els plans d'igualtat LGBTI	10
3. MARC LEGAL	11
3.1.Catalunya	11
3.2.Estat Espanyol	13
3.3.Europa	14
4. PROCÉS D'ELABORACIÓ I METODOLOGIA	14
4.1. Objectius	14
4.2. Àmbits d'anàlisi	15
4.3. Fases del procés	15
5. RESULTATS	20
5.1. Percepció general de la sensibilització sobre la diversitat afectiva, sexual i de gènere i la LGTBIfòbia a Berga	20
5.2. Que s'ha fet i què s'està fent a Berga sobre la diversitat, afectiva sexual i de gènere per àmbits temàtics	23
5.2.1. Compromís institucional	23
5.2.2. Coeducació i diversitat afectiva, sexual i de gènere	28
5.2.3. Salut	30
5.2.4. Visibilitat i participació	32
5.2.5. Esports i Lleure	35
5.2.6. Cultura i oci	37
5.2.7. LGTBIfòbia	41
5.2.8. Diversitat cultural i religiosa	43
5.2.9. Drets laborals, Acció social i Habitatge	43
5.3. Recull de les prioritats identificades per les persones participants a tenir en compte en la futura elaboració del Pla Comarcal LGBTI	44
6. PLA D'ACCIÓ PER LA DIVERSITAT AFECTIVA, SEXUAL I DE GÈNERE DE BERGA	47
7. GLOSSARI	61
8. BIBLIOGRAFIA	62
9. ANNEXES	63
ANNEX-1: Guió del Qüestionari a les tècniques de l'Ajuntament	63
ANNEX-2: Guió enquesta ciutadana	70
ANNEX-3: Guió d'entrevista a les informants clau	71
ANNEX-4: Guió Grup Focal	73
ANNEX-5: Persones participants en el treball de camp	75

1. PRESENTACIÓ

Diverses normes internacionals sobre drets humans consagren com principis bàsics la igualtat i la no discriminació. L'any 2006 els Principis de Yogyakarta van establir els estàndards bàsics perquè les Nacions Unides i els Estats avancin en la garantia dels drets humans de les persones LGBTI+. Per exemple, l'article 21.1 de la *Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea* prohibeix qualsevol discriminació per raons de sexe o orientació sexual, entre d'altres motius (Parlament Europeu, Consell de la Unió Europea, & Comissió Europea, 2000).

A l'Estat espanyol, l'article 14 de la *Constitució Espanyola* sustenta la prohibició de discriminació per orientació sexual, la qual és recolzada per diverses iniciatives legislatives (Llei 13/2005, que modifica el Codi Civil permetent el matrimoni entre persones del mateix sexe; Llei 14/2006, sobre tècniques de reproducció assistida; Llei 3/2007, que regula la rectificació registral de la menció relativa al sexe de les persones, entre d'altres).

A Catalunya, la legislació es fonamenta en els articles 40.2, 40.7 i 40.8 del vigent Estatut d'Autonomia que atorga competències en relació amb la protecció de les famílies i la promoció de la igualtat entre totes les persones, independentment de la seva orientació sexual (González Beilfuss, 2015). En aquest context, el 2 d'octubre de 2014, el Parlament de Catalunya va aprovar la *Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia*, marc legislatiu sobre el qual es fonamenten les competències locals en la matèria.

Tot i l'existència d'aquestes normatives la LGTBIfòbia segueix present a la nostra societat de múltiples maneres, a vegades molt subtils; d'altres, no tant, atemptant contra la integritat de persones concretes, i al mateix temps, reproduint una desigualtat estructural que invisibilitza, discrimina i/o maltracta aquelles persones que no s'ajusten als criteris del cisheteropatriarcat.

Les administracions locals tenen un rol primordial en la construcció dels contextos quotidians de les persones, ja que són les encarregades de dissenyar i implementar polítiques que responguin a les necessitats específiques dels habitants dels territoris que administren, reconeixent les seves idiosincràsies particulars, aprofitant els recursos locals disponibles i potenciant l'acció del teixit associatiu existent, entre altres elements propis de cada territori.

En coherència amb aquesta línia d'acció i responent al mandat que la pròpia Llei 11/2014 estableix, l'Ajuntament de Berga ha volgut elaborar un Pla Local per a la Diversitat afectiva, sexual i de gènere, per tal de fer un pas endavant en la protecció i promoció dels drets de les persones LGBTI+ en general, i d'aquelles residents al territori en particular.

El document que aquí presentem és el resultat d'un procés de diagnosi conformat a partir de l'anàlisi i la reflexió conjunta de diversos actors (que resideixen o treballen a Berga) vinculats o interessats en la qüestió LGTBI. Està concebut com un pas més en la feina que des de fa dècades s'ha anat realitzant en el territori al voltant d'aquest tema des de diferents posicions. En aquest cas, es tracta del primer instrument específic de

planificació institucional sobre la temàtica de la diversitat sexual i de gènere, la qual cosa té com a mínim dues consideracions; per una banda, és un pas endavant com a instrument de visibilització i orientació de les polítiques; i per una altra, constatem la vital importància d'assegurar la seva implementació i de continuar treballant per fer de Berga un entorn segur i respectuós per a totes les persones, independentment del seu gènere.

El pla que aquí presentem s'ha elaborat tenint en compte les directrius metodològiques que aporta la Guia per l'elaboració de plans locals LGTBI (Diputació de Barcelona, 2017) adaptant-les a les característiques específiques del territori i de la realitat institucional i social local.

2. MARC CONCEPTUAL

2.1. La perspectiva de la diversitat afectiva, sexual i de gènere

Aquest pla es fonamenta en la perspectiva de la **diversitat sexual i de gènere** que, alhora, beu de la **perspectiva de gènere i feminista**, que vol anar més enllà de l'acrònim LGTBI (en totes les seves versions, àmpliament criticades des de diverses posicions del "col·lectiu", entre altres coses, per les relacions de poder que amaga) i oferir una mirada global del gènere i la sexualitat, que no només comprèn a les persones que s'identifiquen amb alguna de les lletres de l'acrònim, sinó al conjunt de la ciutadania (Diputació de Barcelona, 2017).

Aquesta aproximació, explica les qüestions relacionades amb la diversitat sexual i de gènere a partir de quatre dimensions que conformen a totes les persones: **el sexe, la identitat de gènere, l'expressió de gènere i l'orientació afectiva i sexual**. Aquestes dimensions (que s'expliquen en els apartats següents), així com les categories que les conformen i les seves relacions, responen a la construcció social (Occidental) de l'anomenat **sistema sexe/gènere** (Gayle Rubin, 1975).

El sistema sexe/gènere és un conjunt de creences (o sistema de pensament) que planteja el binarisme de gènere, segons el qual les persones només poden ser enteses com a homes masculins o com a dones femenines, heterosexuales en ambdós casos, de manera estable i rígida durant tota la seva vida. Aquest sistema funciona a partir de relacions de poder d'uns vers les altres que han estat anomenades de diferents maneres, destacant diversos matisos, com ara heterosexualitat obligatòria (Adrienne Rich, 1980) heteronormativitat (Michael Warner, 1991), pensament heterosexual (Monique Wittig, 1980) o matriu heterosexual (Judith Butler 1990) o, més recentment, heteropatriarcat.

El conjunt de normes implícites en el sistema sexe/gènere provoca exclusions, desigualtats i violències que afecten a les dones i a totes aquelles persones que no s'ajusten a elles, com ara les persones gais, lesbianes, bisexuals, trans* o intersexuals (LGBTI), entre altres. No obstant, des de la perspectiva en que es fonamenta aquest pla, entenem que aquestes normes de gènere resulten opressives i discriminatòries per un ventall molt més ampli de persones que les incloses en l'acrònim. Segons el sociòleg

i activista trans, Miquel Missé (2018), quant més s'allunyen les persones dels esquemes normatius del sistema sexe/gènere, els malestars i violències més s'accentuen.

Atenent als diferents arguments explicats en els paràgrafs anteriors, la perspectiva en que es fonamenta aquest pla aborda les qüestions de gènere i sexualitat des d'una mirada **amplia, crítica, flexible i inclusiva** que interpel·la i alhora està orientada a beneficiar a tota la ciutadania.

El sexe

El sexe i/o característiques sexuals fa referència al conjunt de **trets biològics** dels cossos (cromosomes, gònades, hormones i genitals) que defineixen els caràcters sexuals primaris i secundaris a partir dels quals les persones poden ser classificades com a **masclles** o com a **femelles**.

Aquests criteris descriptius i de classificació es basen en una perspectiva biològica i essencialista que ha servit en múltiples ocasions al llarg de la història (i encara, en alguns contextos) per justificar importants desigualtats entre homes i dones. Així mateix, exclou a les persones **intersexuals** o amb diferències en el desenvolupament sexual (DDS), els cossos de les quals no encaixen en aquest binarisme rígid que estableix els paràmetres d'allò normal a nivell cromosòmic, hormonal, reproductiu i genital. Micropenis, macroclitoris, testicles que no han acabat de baixar, dones sense ovaris i/o matriu, ovaris i testicles simultanis, persones amb combinacions cromosòmiques poc habituals, són només algunes de les possibles manifestacions de la variabilitat sexual que es manifesta en 1 de cada 2.000 persones (Coll-Planes, 2013).

Des de la perspectiva sexual i de gènere, es considera que el sexe és una construcció social i cultural¹, i lluny d'entendre'l a partir d'una lògica binària, es considera que és un contínuum amb múltiples combinacions i possibilitats (Fausto-Sterling, 2000).

El gènere (identitat de gènere)

El gènere és la segona dimensió del sistema sexe/gènere, i està vinculada a la categoria del sexe. Fa referència a les expectatives socials i culturals (rols, valors, sentiments, gustos, desigs, actituds...) que cada cultura assigna a les categories d'**home** i **dona**.

A Occident, la construcció social dels gèneres també s'ha articulada a partir d'una **lògica binària, jerarquizada i desigual**. En resposta a aquesta manera d'entendre aquests mandats socials, especialment des del moviment feminista, es crítica a aquesta construcció desigual que premia les qüestions associades a la dimensió masculina i menysprea les de la femenina.

En aquest sentit, la **identitat de gènere** és el gènere amb el qual una persona s'identifica. Una identificació que assumeix que les persones amb cossos amb

---

¹ L'estudi de Thomas Lacqueur, *La construcció del sexe* (1994), revela que fins el segle XVIII, a Occident, la diferència sexual era concebuda com un contínuum, segons el qual, l'aparell reproductor era un sol, sent el femení la inversió del masculí. No va ser fins el segle XIX que emergeix la teoria de l'existència de dos sexes.

característiques sexuals considerades de mascles s'identificaran en masculí, com a homes; i per altra banda, les persones amb cossos amb característiques sexuals considerades de femella, s'identificaran en femení, com a dones. Aquesta identificació apresada i incorporada és posada especialment en qüestió per les **persones trans***. Les persones trans* no només qüestionen aquesta correspondència entre sexe i gènere, sinó que també assenyalen el propi binarisme, ja que hi ha persones que des de la seva identitat trans* manifesten no sentir-se ni homes ni dones (persones no binàries o agènere).

L'expressió de gènere

L'**expressió de gènere** és la categoria que s'ha incorporat en darrer lloc al sistema sexe/gènere. Una categoria que dona complexitat a la comprensió del gènere i de les lògiques d'exclusió que es desprenen del mateix. Fa referència a la presentació externa o l'aparença a través del comportament, la indumentària, els trets físics i la gestualitat (J. Butler, 1990).

Aquesta categoria està lligada a les dues anteriors, doncs s'espera que les persones identificades com a homes tinguin una expressió de gènere masculina i de manera oposada, les persones identificades com a dones tinguin una expressió de gènere femenina. Quan l'expressió de gènere no és l'esperada socialment es posen en funcionament la pressió i els càstigs socials, entre els quals es posa en dubte tant la identitat de gènere de la persona (per exemple, si un home té una expressió de gènere femenina es diu que se sent com una dona) o la seva orientació sexual (en el mateix cas anterior, es diu que és gai).

Des de la perspectiva de la diversitat sexual i de gènere, es lluita per posar en qüestió aquestes associacions i perquè tothom pugui expressar el seu gènere de la manera que vulgui sense rebre un càstig social o una categorització que ella mateixa no ha triat i que no la representa.

L'orientació afectiva-sexual²

L'**orientació afectiva-sexual** fa referència als desigs, pràctiques i impulsos eròtics-sexuals de les persones. Seguint la normativitat del sistema sexe/gènere, s'espera que les persones que s'identifiquen com a dones desitgin als homes, i viceversa. Aquesta relació creuada entre el gènere i l'orientació sexual, l'anomenem heterosexualitat. Si entenem l'orientació sexual des de la perspectiva de la diversitat, aquesta normativitat heterosexual o heteronormativitat (Warner, 1991) és qüestionada per aquelles orientacions que tenen desig tant per persones del seu propi gènere (homosexualitat), com per les persones que tenen desig tant per les persones del mateix gènere com per

---

² Dins del col·lectiu gai i lèsbic existent hi ha diferents maneres d'entendre el desig sexual, ja sigui com a *orientació* o com a *opció*. La gent crítica al concepte d'orientació (sobretot el moviment queer) sosté que aquest suposa una comprensió essencialista i reduccionista del desig sexual, ja que el concep com a fix i estable durant tota la vida. Però hi ha prou recerca contrastada que indica que això no és així, com l'informe Kinsey, que en 1948 va demostrar que una proporció molt important de la població que s'identificava com a "heterosexual" havia tingut pràctiques "homosexuals" en algun moment de la seva vida.

les del contrari (bisexualitat), fins i tot hi ha persones que qüestionen fins i tot que tothom tingui desig sexual (asexualitat).

El nostre sistema social estableix una determinada ordenació d'aquestes quatre dimensions. Bàsicament, s'estableix que les persones nascudes amb un sexe «mascle», han de tenir una identitat de gènere «home», una expressió de gènere «masculina» i una orientació sexual «heterosexual». En contraposició, les persones nascudes amb un sexe «femella», han de tenir una identitat de gènere «dona», una expressió de gènere «femenina» i una orientació sexual «heterosexual». Així, veiem que l'heterosexualitat, com a norma, té un paper clau en el manteniment del sexisme, perquè permet construir com a complementaris el principi de la feminitat i el de la masculinitat (Diputació Barcelona, 2017).

Sistema Sexe/Gènere

Sexe	Mascle	Femella
Gènere	Home	Dona
Expressió de gènere	Masculina	Femenina
Orientació afectiva-sexual	Desig per les dones (Heterosexual)	Desig pels homes (Heterosexual)

La perspectiva de la diversitat sexual i de gènere planteja que aquest sistema binari ens limita, doncs si seguim la seva lògica, la nostra biologia condiona la nostra identitat i no ens deixa explorar altres maneres de ser i estar. I és en aquest sentit en el que aquesta perspectiva entén que aquest sistema i les normes adherides al mateix no només són qüestió del col·lectiu LGTBI, sinó de tota la ciutadania. Alhora, pensa les possibilitats de cadascuna de les dimensions d'una manera més àmplia i complexa.

Sistema sexe/gènere amb perspectiva de la diversitat sexual i de gènere

Sexe	Masclè	Intersex	Femella
Gènere	Home	Trans*	Dona
Expressió de gènere	Masculina	Androgínia	Femenina
Orientació afectiva-sexual	Desig per les dones (Heterosexual)	Homosexual Bisexual Pansexual Asexual ...	Desig pels homes (Heterosexual)

2.2.La diversitat i l'heterogeneïtat de les sigles LGBTI

Hem de tenir present que tot i que s'acostuma a parlar de les persones LGBTI com a col·lectiu, cadascuna de les identitats que conforma les sigles (lesbianes, gais, trans*, bisexuals i intersexuals) viuen **realitats diverses**, i per tant, cadascuna d'elles tenen també **necessitats específiques**.

Cal tenir en compte que el propi acrònim en relació a la diversitat sexual i de gènere ha anat canviant al llarg del anys, supeditat als **canvis en el moviment d'alliberament sexual i de gènere**, i als debats interns dins del mateix, com per exemple la hipervisibilitat dels homes gais i la invisibilitat de les dones lesbianes, les persones trans i les bisexuals. En aquest sentit, darrerament, tot i el debat que encara actualment existeix, s'ha incorporat la «I» -de intersexualitats- a l'acrònim³. Hi ha diferents corrents dins de les dissidències afectiu-sexuals que advoquen per incorporar altres sigles⁴ com la «Q» (queer) o la «A» (asexual), o fins i tot propostes d'afegir una «+», simbolitzant les múltiples possibilitats identitàries que s'emmarquen dins de la diversitat afectiva-sexual i de gènere.

Així doncs, s'ha d'entendre l'acrònim LGBTI com una estratègia d'aliances per visibilitzar unes determinades opressions cap a les persones amb sexualitats i gèneres no normatius, però que amaga també una sèrie de **desigualtats i debats interns** que no

³ La inclusió de intersexualitat a les sigles LGBTI, està en debat perquè el moviment intersex no té molta presència ni espais de confluència amb el col·lectiu LGBTI. Tot i que teòricament, la violència contra les persones intersexuals té molt a veure amb el sistema de gènere i el binarisme, la manca d'aliances i diàlegs entre aquests moviments en el nostre context fa difícil explicar aquesta inclusió.

⁴ Al glossari s'expliquen a quines identitats corresponen aquestes altres lletres (Q,A,+).

s'han d'ignorar si no volem perpetuar certes exclusions i violències cap a les persones LGTBI més vulnerables.

I en aquest sentit, per aproximar-nos a la complexitat del grup cal adoptar una **perspectiva interseccional** (Creenshaw, 1991), per entendre que aquest sistema sexe/gènere està creuat i actua de manera simultània amb altres eixos de diferència/desigualtat estructurals relacionats com l'origen, la raça, la cultura, la classe social, l'edat, la funcionalitat, etc. que afecten de manera particular la vida de les persones sexualment i genèricament diverses (Platero, 2012). Aquests eixos s'entrellacen conformant una matriu en el marc de la qual es constitueixen individus en diferents i canviants posicions de poder (Collins, 1991). Des d'aquesta òptica, se sosté que no es pot ser lesbiana, trans* o gai en el buit: les persones trans*, gais, heterosexuals o lesbianes són d'una determinada classe social, edat, procedència i un llarg etcètera de dimensions estructurals que configuren les seves trajectòries vitals, les seves discriminacions i els seus privilegis (Coll-Planas, 2013). En dissenyar polítiques, cal tenir present aquesta complexitat i com es creuen els diferents eixos d'opressió. (Guia per a l'elaboració de plans locals LGTBI, 2017).

2.3.Els plans d'igualtat LGTBI

Per entendre l'actual desenvolupament de les polítiques LGTBI en el nostre context, cal tenir en compte tres aspectes: la **força del moviment LGTBI**, la **trajectòria en polítiques per la diversitat afectiva, sexual i de gènere a Catalunya** i, el recorregut **de les polítiques LGTBI al món local**.

L'impuls dels Plans d'Igualtat LGTBI sorgeix del **previ reconeixement d'una situació de desigualtat** o discriminatòria per raó d'identitat sexual i/o de gènere, i demostra la voluntat de voler transformar aquesta realitat propiciant un model de ciutadania basat en el respecte i l'equitat. Amb aquest objectiu i atenent a les competències locals que atorga la Llei 11/2014, la Diputació de Barcelona i diferents governs locals de la demarcació de Barcelona dissenyen i implementen els Plans Locals d'Igualtat LGTBI.

Els plans LGTBI s'entenen com a una eina per a treballar de manera **transversal** el principi d'igualtat, a través de diferents actuacions que s'emmarquen en els diferents àmbits de la gestió de les administracions locals. Aquest plantejament requereix un fort compromís i sensibilització política, així com la voluntat i la implicació del conjunt del personal del municipi implicat. Es pot dir, llavors, que un Pla d'Igualtat LGTBI s'utilitza tant per a **planificar i posar en marxa un seguit d'actuacions concretes, com per prevenir el seguiment i l'avaluació posterior**. En aquest sentit, han d'existir mecanismes per a mesurar l'impacte i els efectes possibles del mateix en les condicions de vida dels i les ciutadanes a les quals va adreçat.

3. MARC LEGAL

La conquesta de visibilitat, reconeixement i drets de la comunitat LGTBI no es pot entendre sense la lluita i les reivindicacions dels moviments socials.

Aquesta lluita, la qual agafa força sobretot entre els anys 80 i 90, ha estat enfocada a l'equiparació de drets, la no discriminació i la participació social i política en igualtat de condicions. Els drets sexuals o de ciutadania íntima caracteritzen les reivindicacions i demandes d'aquests moviments socials: drets sobre l'accés al propi cos, les relacions i la sexualitat, la regulació de les parelles, drets reproductius, la diversitat familiar, l'ètica de la cura, dret a l'autodeterminació vers la identitat de gènere, etc. (Diputació de Barcelona, 2018)

A continuació es fa una relació dels marcs legals vigents en relació als drets LGTBI a l'àmbit català, a l'Estat Espanyol i a nivell Europeu.

3.1.Catalunya

Catalunya ha estat i és un territori pioner i exemplar en el disseny i la implementació de polítiques d'igualtat vers la diversitat sexual i de gènere. L'octubre de 2014, l'aprovació al Parlament de Catalunya de la **Llei per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la lesbofòbia, la bifòbia i la transfòbia** donà un nou impuls obligant les administracions públiques catalanes a implementar mesures efectives contra la discriminació de les persones LGTBI.

L'**article 3.2.** obliga la Generalitat i els ens locals del territori a promoure les condicions per fer-la plenament efectiva en els àmbits competencials respectius. I l'article 6 obliga a assegurar la cooperació interadministrativa, com a principi orientador. L'Àrea per a la Igualtat de Tracte i no Discriminació de Persones Lesbianes, Gais, Bisexuals, Transgènere i Intersexuals de la Generalitat de Catalunya té com a funcions impulsar el desplegament i avaluar la implementació i el compliment de la llei.

Tal com expressa Jaurena i Salas (2015: 16), no es tracta d'una llei de reconeixement de drets, sinó de garantia de drets, ja que pretén "convertir la igualtat formalment ja reconeguda a les lleis en favor de les persones LGTBI en igualtat real i efectiva" (2015: 16). En aquest sentit, la llei està pensada des d'una mirada integral, abastant diferents sectors i àmbits d'intervenció.

Àmbits d'intervenció Llei 11/2014:

Àmbits d'Intervenció	Educació
	Cultura, lleure i esport
	Mitjans de comunicació
	Salut
	Acció social
	Mercat laboral

	Famílies
	Formació i sensibilització
	Privació de llibertat
	Participació i solidaritat
	Transsexualitat i intersexualitat

Un altre aspecte destacable de la Llei, és que contempla la creació d'una **Xarxa de Servei d'Atenció Integral (SAI)**, amb l'objectiu d'atendre a persones que pateixin, hagin patit o estiguin en risc de patir discriminació o violència per raó d'orientació afectiva-sexual o per identitat de gènere.

Igualment, també contempla la creació d'un **òrgan consultiu permanent** i un **òrgan rector i coordinador de les polítiques LGBTI**, encarregat d'executar i de coordinar les polítiques LGTBI dels diversos departaments de la Generalitat de Catalunya.

D'altra banda, la Llei és innovadora també pel seu **caràcter sancionador**. La mateixa desplega mecanismes per garantir el dret a la igualtat de les persones LGBTI, com, per exemple, un sistema d'infraccions i de sancions⁵ que es poden trobar al capítol IV de la llei.

L'**article 34** estableix que les infraccions poden ser lleus, greus o molt greus, sempre que no siguin constitutives de falta o delictes⁶. A tall d'exemple, una infracció lleu és emetre intencionadament expressions vexatòries que incitin a la violència, i tinguin connotacions homofòbiques, bifòbiques, lesbofòbiques o transfòbiques en els mitjans de comunicació, en discursos o en intervencions públiques. Una infracció greu és, per exemple, impedir a una persona, d'una manera intencionada, la realització d'un tràmit o l'accés a un servei públic per causa de l'orientació sexual, la identitat de gènere o l'expressió de gènere d'aquesta persona. I, un infracció molt greu mencionada a la llei és, per exemple, convocar espectacles públics o activitats recreatives que tinguin com a objecte la incitació a l'odi, a la violència o la discriminació de les persones LGBTI.

Anteriorment, l'**Estatut d'Autonomia**, ja va establir un concepte expressament ampli de **família** esmentant, entre d'altres, les famílies constituïdes per persones LGBTI, al seu article 40.2. A més, en el seu article 40.8. s'estableix que «els poders públics han de promoure la igualtat de totes les persones amb independència de l'origen, la nacionalitat, el sexe, la raça, la religió, la condició social o l'orientació sexual, i també han de promoure l'eradicació del racisme, de l'antisemitisme, de la xenofòbia, de l'homofòbia i de qualsevol altra expressió que atempti contra la igualtat i la dignitat de les persones». A més, la **Llei 3/2005**, del 8 d'abril, de modificació de la Llei 9/1998, del Codi de Família, de la **Llei 10/1998**, d'unions estables de parella, i de la **Llei 40/1991**,

⁵ L'article 31 de la Llei 11/2014, LGBTI estableix que «1. Són infraccions administratives en l'àmbit dels drets de les persones LGBTI les accions o omissions tipificades per aquesta llei i compreses dins l'àmbit material de competència de la Generalitat o dels ens locals de Catalunya, sempre que no constitueixin falta o delictes». I l'article 38 de la mateixa llei estableix que «La competència per a incoar els expedients administratius del règim sancionador d'aquesta llei i la imposició de les sancions correspon a la persona titular de la secretaria general del departament competent en matèria de no discriminació de les persones LGBTI».

⁶ A l'article 35 s'estableix un règim de sancions per als diferents tipus d'infraccions mencionades.

del Codi de Successions per causa de mort en el Dret Civil de Catalunya, en matèria d'adopció i tutela estableix el dret a l'adopció per part de persones homosexuals.

És rellevant que l'any 2020 es va aprovar la **Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista**. La Llei 5/2008 va suposar un abans i un després en termes de l'abordatge de la violència de gènere, ja que identifica la violència masclista com una vulneració greu dels drets humans de les dones, i és a partir d'aquesta premissa on es posa de manifest la necessitat de responsabilitzar als poders públics sobre l'obligació de garantir la protecció de la dignitat, la vida i la llibertat de les dones. Aquesta llei per primera vegada exposa el problema de la violència de gènere com una problemàtica estructural i sistèmica, i identifica la relació desigual de poder present entre ambdós sexes. Davant aquest context la Llei 17/2020 té la voluntat de respectar la diversitat de gènere i per tant protegir el dret de les dones transgènere, cisgènere i de les persones no binàries. De la mateixa manera que la llei, a diferència de l'anterior, especifica que la violència pot ser causada tant per acció com per omissió, i amplia el concepte violència introduint la violència digital i la violència en l'àmbit social i comunitari.

Per altra banda, al mateix 2020 es va publicar al BOE la **Llei 19/2020, de 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no discriminació**, amb l'objectiu d'establir un marc legal de regulació per garantir el dret de totes les persones a viure amb dignitat, seguretat i autonomia i amb igualtat de tracte i lliures d'explotació, mals tractes o discriminació per raó de:

- lloc de naixement
- procedència, nacionalitat o pertinença a una minoria nacional
- raça, color de pell o ètnia
- opinió política o d'altra índole
- religió, conviccions o ideologia
- llengua
- origen cultural, nacional, ètnic o social
- situació econòmica o administrativa, classe social o fortuna
- sexe, orientació, identitat sexual i de gènere o expressió de gènere
- malaltia, estat serològic
- discapacitat o diversitat funcional, o per qualsevol altra condició, circumstància o manifestació de la condició humana, real o atribuïda.

L'elaboració d'aquesta llei ja estava indicada en la Disposició Addicional Quarta de la mateixa Llei 11/2014, per tant, constitueix un pas endavant més en la lluita per garantir els drets de totes les persones residents a Catalunya. En aquesta mateixa línia, el passat 25 de març El Departament d'Igualtat i Feminismes de la Generalitat de Catalunya va presentar públicament l'Organisme per a la Protecció i Promoció de la Igualtat de Tracte i No Discriminació (OPPITND), que és una de les estructures institucionals incloses en la llei per desenvolupar els mandats de la llei.

3.2.Estat Espanyol

En relació amb l'àmbit de l'**Estat Espanyol**, es destaquen les principals iniciatives legislatives que afecten les persones LGBTI:

- **Llei 3/2007**, de 15 de març, reguladora de la rectificació registral de la menció relativa al sexe per a persones transsexuals.
- **Llei 14/2006**, de 26 de maig, que va regular els drets de les dones lesbianes en matèria de reproducció humana assistida.
- **Llei 13/2005**, d'1 de juliol, que va permetre el matrimoni entre persones del mateix sexe.
- **Llei 62/2003**, de 30 de desembre, que regula la igualtat de tracte i la no-discriminació laboral per raó d'orientació sexual;
- **Llei orgànica 10/1995**, de 23 de novembre, que entre altres aspectes incorpora al Codi Penal l'agreujant de responsabilitat criminal en delictes motivats per l'orientació sexual de la víctima (article 22).
- **Llei orgànica 8/2021**, de 4 de juny, de protecció integral de la infància i l'adolescència enfront de la violència.

3.3. Europa

Finalment, en l'àmbit europeu, s'han d'esmentar:

- **Resolucions del Parlament Europeu** del 8 de febrer de **1994**, del 18 de gener de **2006** i del 24 de maig de **2012**, relatives a la igualtat de drets de lesbianes i gais i a la lluita contra la discriminació i l'homofòbia.
- **Directiva 2000/78/CE**, del Consell, relativa a l'establiment d'un marc general per a la igualtat de tracte al lloc de treball i en l'ocupació.
- **Carta de drets fonamentals de la Unió Europea**, que consagra la prohibició de discriminació per orientació sexual com a dret primari de la Unió.

4. PROCÉS D'ELABORACIÓ I METODOLOGIA

La metodologia de recerca utilitzada en aquest estudi està inspirada en les perspectives participatives d'investigació-acció que assumeixen, per una banda, el caràcter indissociable de la recerca i l'acció col·lectiva i, per l'altra, el paper actiu de les persones en la comprensió de les seves realitats, així com la seva capacitat d'agència per a la transformació de relacions de poder (Colectivo IOE, 2003; Montero, 2006; entre d'altres). Aquest tarannà de participació estarà present en les diferents etapes del treball mitjançant: a) la coordinació constant entre l'equip de recerca i les persones responsables de l'encàrrec per part de l'Ajuntament; b) la generació d'espais de reflexió col·lectiva en diferents fases de l'estudi i; c) la devolució dels resultats de la recerca i la proposta d'accions de millora.

4.1. Objectius

L'estudi està orientat a assolir els següents objectius:

Objectiu General

Construir de manera participativa els documents i mecanismes de base de la futura Estratègia d'Acció LGTBI de l'Ajuntament de Berga.

Objectius Específics⁷

- Elaborar una diagnosi que permeti identificar els punts forts, els febles, les oportunitats i les amenaces en la protecció dels drets i les llibertats de les persones LGTBI+ del territori.
- Elaborar un Pla d'Acció que serveixi com a carta de navegació per a les polítiques LGTBI+ del territori a curt, mig i llarg termini.
- Dissenyar un mecanisme participatiu de seguiment de la implementació del Pla, per garantir l'assoliment dels seus objectius i la consecució dels resultats.

4.2. Àmbits d'anàlisi

En el procés d'estudi i planificació s'està posant el focus en el diferents àmbits socials suggerits a la Guia per a l'Elaboració de Plans Locals LGTBI, editada per la Diputació de Barcelona, a saber:

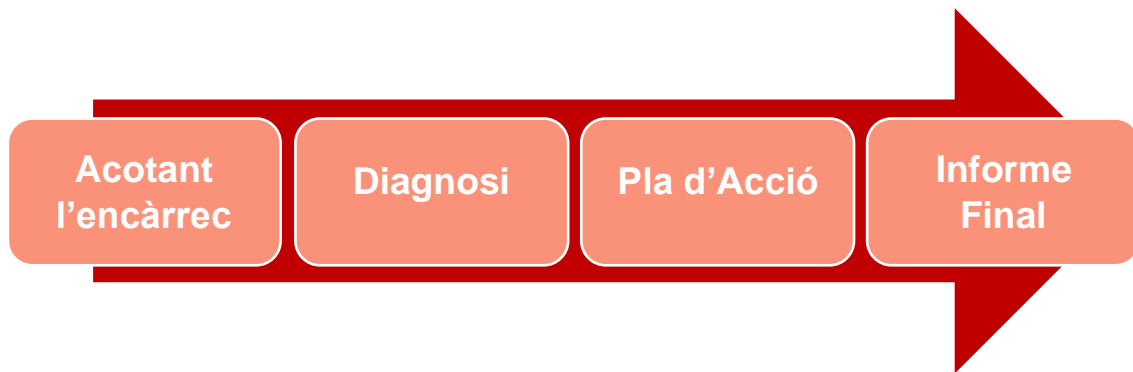
1. Compromís institucional
2. Coeducació i diversitat afectiva, sexual i de gènere
3. Salut
4. Visibilitat i participació
5. Esports i lleure
6. Cultura i oci
7. LGTBIfòbia
8. Drets laborals
9. Acció social
10. Diversitat cultural i religió
11. Habitatge

4.3. Fases del procés

L'estudi s'ha estructurat en 4 fases que presentem a continuació:

---

⁷ El present informe inclou únicament els resultats de la fase de diagnosi, de manera que els darrers dos objectius, vinculats amb les següents fases -Pla d'Acció i informe final- no estan inclosos en aquest document.

FASE-1: Acotant l'Encàrrec

Va consistir en una reunió tècnica amb les responsables de l'encàrrec per part de l'Ajuntament de Berga, les persones de referència per part de la Diputació de Barcelona, així com les responsables de l'execució per part de l'Institut Diversitas. L'objectiu de la reunió va ser consensuar el marc general de l'estudi (fases, calendari, etc.), així com establir la metodologia de coordinació entre les parts, per tal de garantir el correcte desenvolupament de l'encàrrec.

Fase-2: Diagnosi

La diagnosi està orientada a assolir els següents objectius:

- 1.** Fer una descripció aproximada de les diferents realitats de les persones LGTBI+ al municipi.
- 2.** Conèixer com s'està abordant la qüestió de la diversitat afectiva, sexual i de gènere des de l'Ajuntament.
- 3.** Identificar els punts forts i els punts febles del municipi en matèria de diversitat afectiva, sexual i de gènere.
- 4.** Identificar els objectius prioritaris a treballar per garantir els drets de les persones LGTBI+ a Berga.

Per dur a terme aquests objectius, la diagnosi va incloure diferents tècniques de recollida d'informació que s'exposen a continuació:

Recerca documental

En primera instància es van recopilar dades i informacions sobre la història, l'estat actual i la manera en que s'està treballant la qüestió LGTBI+ al municipi des de la perspectiva de l'Ajuntament de Berga.

Els documents revisats van ser:

- Aprovació definitiva de l'Ordenança per a la concessió de subvencions a entitats i associacions sense ànim de lucre mitjançant concurrència competitiva.
- Pla contra l'homofòbia i la transfòbia de 2013.
- Pla Intern d'Igualtat 2017-2021.

- Pla Intern Igualtat 2021-2024.
- Protocol d'actuació davant les violències sexuals en espais festius de 2019.
- Protocol d'actuació davant el sexisme a l'esport de 2020.
- Taula de punts liles Vull la Nit.
- Valoració del projecte pilot de la diputació de Barcelona xarxa punts liles a Berga 2021.

Disseny d'eines metodològiques

El següent pas respon al disseny de les eines metodològiques utilitzades a la fase següent de treball de camp, a partir de la informació recollida a la fase anterior.

- **Guió del qüestionari a les tècniques de l'Ajuntament de Berga** (Annex 1).
Es va realitzar un qüestionari per a les tècniques de les àrees vinculades amb igualtat i LGTBI+ per tal de tenir una foto inicial sobre com s'està treballant la qüestió LGTBI+ al municipi. El qüestionari es va organitzar a partir dels 11 àmbits indicats per la *Guia per l'elaboració de plans locals LGTBI* de la Diputació de Barcelona (2017).
- **Guió de l'enquesta ciutadana** (Annex 2).
Es va dissenyar una enquesta ciutadana online oberta a la ciutadania de Berga amb l'objectiu de recollir el màxim de veus possibles i diverses sobre la qüestió LGTBI+ al municipi.
- **Guió de les entrevistes en profunditat** (Annex 3).
Les entrevistes es van estructurar en quatre blocs:
  - a. **Passat.** Història personal de participació, militància i/o vinculació de la persona entrevistada amb el tema LGTBI+, que justifica el seu caràcter "d'informant clau" en el context de la Diagnosi i Pla Local LGTBI+. En alguns casos s'ha considerat que "la clau" ve donada per la posició institucional o organitzacional de la persona, que es valora com a estratègica de cara a la futura implementació del pla a nivell local.
  - b. **Present.** Percepció de la persona entrevistada sobre el nivell de sensibilització existent al municipi respecte la diversitat afectiva i sexual, a nivell general, a partir del seu coneixement de: el teixit associatiu local, casos o situacions específiques de LGTBIfòbia.
  - c. **Àmbits socials.** Percepció de la persona entrevistada sobre com considera que està el tema LGTBI+ al municipi en els diferents àmbits socials: educació, salut, treball, cultura, esports, lleure i oci, diversitat cultural i religiosa, visibilitat i participació, acció social i el compromís institucional.
  - d. **Futur.** Línies d'acció, objectius o accions concretes que la persona entrevistada identifica com a prioritàries a treballar en relació a la temàtica en els propers 3 anys a nivell local. D'aquest apartat es va extreure la informació per elaborar el Pla Local LGTBI+.
- **Guió del grup focal** (Annex 4).
El grup focal es va dissenyar amb el propòsit de facilitar un debat estructurat i participatiu entre diferents persones vinculades directament i/o interessades en la

temàtica LGTBI+ a nivell local. Des d'aquesta perspectiva el guió de la trobada es va plantejar al voltant de 3 blocs temàtics:

a. Present

- Nivell de sensibilització ciutadana sobre les persones LGTBI+.
- Percepció de la qüestió LGTBI+ als diferents àmbits socials de Berga.
- Valoració de la tasca que fa l'Ajuntament de Berga en relació al tema LGTBI+.

b. Prioritats i reptes de futur

- Principals prioritats que hauria de tenir el Pla per a la diversitat afectiva, sexual i de gènere de l'Ajuntament, per tal de treballar a partir d'ara i en els pròxims anys.

c. Mecanismes de validació i seguiment de pla

La metodologia utilitzada per promoure i moderar el diàleg va consistir en:

- Presentar un resum de les conclusions prèvies extretes sobre cada tema en les entrevistes en profunditat realitzades prèviament.
- Obrir el debat entre les persones assistents sobre aquestes conclusions, per tal d'expressar el seu acord o desacord, o afegir matisos.

Treball de camp

A la fase de treball de camp s'ha recollit la informació a partir de les quatre eines dissenyades a la fase anterior:

Qüestionari a les tècniques de l'Ajuntament de Berga

El qüestionari va ser respost per les tècniques de l'Ajuntament de Berga i ens va permetre obtenir una foto inicial de l'estat de la qüestió de la diversitat afectiva, sexual i de gènere del municipi.

Enquesta ciutadana

L'enquesta va estar oberta entre el 24 de novembre al 9 de desembre de 2021, període en el qual es va difondre a través dels diversos canals d'informació de l'Ajuntament i per correu electrònic a contactes clau del municipi. Va ser contestada per 72 persones.

Entrevistes en profunditat

Es van realitzar 6 entrevistes en profunditat a persones considerades "informants clau" sobre el tema al municipi.⁸

Grups Focals

Es van dur a terme 2 grups focals, on es van fusionar persones membres de grups socials del municipi, i persones del col·lectiu en situació d'exclusió o vulnerabilitat, incloent la perspectiva interseccional.⁹

Els grups focals van estar orientats a obrir un espai de reflexió i diàleg sobre els primers resultats de la diagnosi recollits a les entrevistes en profunditat i a l'enquesta ciutadana,

---

⁸ Disponible a l'annex 5 per a més informació sobre les persones que van ser seleccionades per a realitzar una entrevista en profunditat.

⁹ Veure a l'annex 5 les persones participants en els grups focals.

per tal d'identificar les línies argumentals principals, així com els enfocaments minoritaris.

FASE-3: Sistematització i anàlisi de la informació

La sistematització i anàlisi de la informació recopilada va incloure les següents tasques:

Transcripció semi-literal de les entrevistes i del grup focal

Per tal de facilitar l'observació i anàlisi de les informacions i arguments utilitzats per les persones que van participar en alguna de les metodologies de recerca es va fer una transcripció semi-literal, posant èmfasi en el contingut i no tant en la forma de les enunciacions. D'aquesta manera, les transcripcions recullen el contingut central aportat per cada persona i ometen les expressions col·loquials o interjeccions de dubtes o pauses, que en el marc d'aquest estudi (i considerant els seus objectius i metodologia) es va valorar que no aportaven informació rellevant.

Anàlisi de contingut

De cadascuna de les entrevistes, dels apunts del focus grup i dels resultats de l'enquesta ciutadana es van identificar i recollir les informacions i arguments més recurrents i fonamentats de cadascun dels blocs temàtics, els quals van ser organitzats a partir de la pròpia estructura d'argumentació que es deriva d'ells.

Triangulació

Per tancar la fase de diagnosi, es va dur a terme una triangulació de tota la informació recollida, tant de la recerca documental, com dels resultats de l'enquesta ciutadana, com de les entrevistes en profunditat i dels grups focals.

En poques paraules, la triangulació consisteix en observar tot el material recollit amb les diferents eines de recerca per tal d'identificar els diferents arguments (o línies discursives) desenvolupats per les persones que van participar dels diferents espais de recollida d'informació. D'aquesta manera és poden observar els consensos (o aspectes en que la majoria de participants va contestar de manera similar) i els matisos (o arguments que van aparèixer menys, però que aporten altres mirades sobre un tema en particular).

La triangulació permet contrastar els resultats obtinguts en els diversos mètodes quantitius i qualitius d'investigació en una mateixa unitat d'anàlisi, en aquest cas en l'estat de la qüestió LGTBI+ al municipi de Berga. A l'apartat següent es presenten els resultats d'aquest procediment, així com un primer recull de propostes orientades a la posterior elaboració del Pla d'acció.

FASE-4: Càpsules formatives

El present pla incorpora una càpsula formativa de sis hores a distribuir segons les necessitats de l'Ajuntament, per exemple en tres sessions de dues hores sobre conceptes bàsics de la diversitat afectiva, sexual i de gènere i aspectes rellevant de la Llei 11/2014 com és el deure d'intervenció. L'objectiu és difondre aquest coneixement

en les persones que han format part del procés de construcció i les persones que s'encarregaran de la implementació i el seguiment del pla per assegurar uns coneixements bàsics de la matèria. En el moment d'elaboració d'aquest informe aquestes formacions estan pendents de realització. La previsió és realitzar-les durant el període dels mesos de maig i juny de 2022 adreçades als següents perfils: càrrecs electes de l'ajuntament, personal tècnic de l'ajuntament i ciutadania en general.

5. RESULTATS

El present apartat mostra els resultats de la diagnosi, on es contextualitza i s'analitzen les informacions extretes a partir de les tècniques de recollida d'informació explicades anteriorment. La diagnosi esdevé una eina clau per elaborar el Pla Local LGTBI+, ja que els objectius i les accions concretes del mateix s'articulen per tal de donar resposta a les necessitats específiques del municipi.

La diagnosi està organitzada en tres apartats els quals finalitzen amb una taula que recull les Àrees de Millora i els Punts Forts a mode de síntesi.

- 1) Percepció general de la sensibilització sobre la diversitat afectiva, sexual i de gènere i la LGTBIfòbia a Berga.
- 2) Estat de la qüestió LGTBI+ al municipi, per àmbits temàtics, segons el model proposat per la Guia per a l'Elaboració de Plans Locals LGTBI (Diputació de Barcelona, 2017), a saber: compromís institucional, coeducació i diversitat afectiva, sexual i de gènere, salut, visibilitat i participació, esports i lleure, cultura i oci, LGTBIfòbia, drets laborals, acció social, diversitat cultural i religiosa i habitatge.
- 3) Recull de les prioritats identificades per les persones participants a tenir en compte en la futura elaboració del Pla Local LGTBI+.

5.1. Percepció general de la sensibilització sobre la diversitat afectiva, sexual i de gènere i la LGTBIfòbia a Berga

Berga és un municipi situat a la comarca del Berguedà, de la qual és la capital. Compta amb una població de 16.682 habitants i amb una densitat de població de 739,1hab./m². Des del 2015 governa la Candidatura d'Unitat Popular (CUP) i des del 2019 es va afegir a la Regidoria de Cultura, Festes, Patum, Recursos Humans, l'àrea de Feminisme i LGBTI.

En relació a la sensibilització ciutadana respecte la diversitat afectiva, sexual i de gènere (DASG) s'ha identificat que Berga encara té un alt marge de millora, ja que **la població en general no mostra un nivell elevat de sensibilització respecte les persones del col·lectiu**. Tot i que de les 72 persones que van respondre l'enquesta ciutadana, un 65,7% indica que el nivell de sensibilització és mitjà, un 21,4% que indica que no hi ha gens de sensibilització i un 12,9% afirma que n'hi ha molta, al preguntar a les persones informants clau s'ha desengranat que en general **Berga és un municipi que tolera la diversitat afectiva, sexual i de gènere en general, però, que percep reticències**

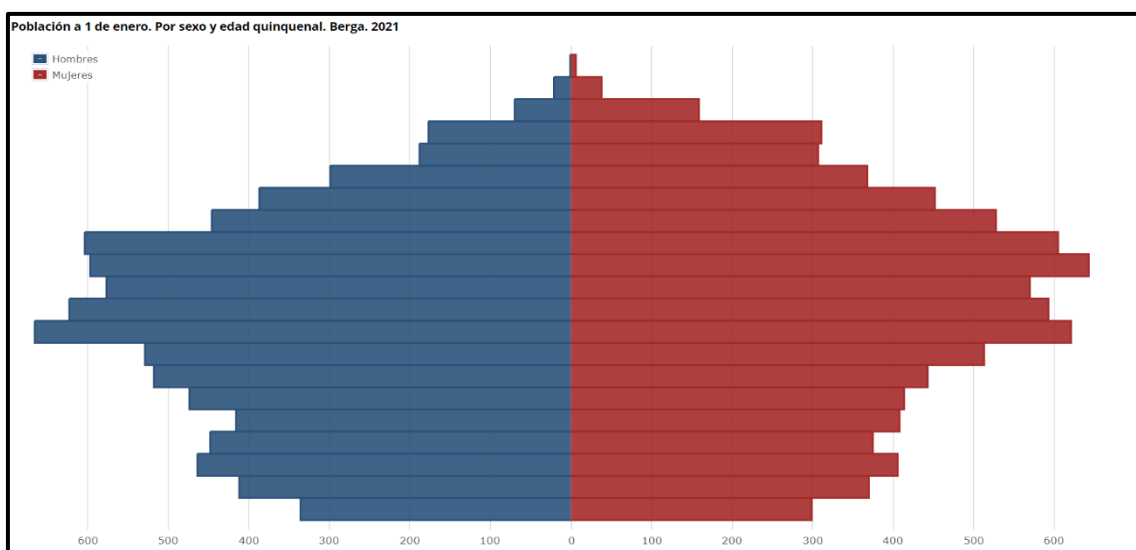
especialment si aquesta es troba en l'àmbit privat. Es reclama però, per part de les persones del col·lectiu de qui s'ha recollit la veu, que l'objectiu final no és que se les toleri, sinó que se les respecti.

(...) a casa meva no tenien cap problema amb les persones gais, però quan vaig comentar que jo ho era van començar tots els problemes (E2).

Aquesta mirada pot ser deguda al fet que s'identifica Berga com un municipi on **la sexualitat i les identitats de gènere són aspectes altament tabú**, i es reconeix per part de persones entrevistades que, habitualment, no és còmode mostrar afecte en públic entre parelles del col·lectiu, un fet que contribueix a la invisibilització de les persones LGTBI+. Tot i així, s'especifica que és una tendència que es reverteix en l'àmbit de La Patum.

Un tabú que es vincula directament amb la **desconeixença sobre la diversitat afectiva, sexual i de gènere per una part de la població**, com es palpa per exemple amb la manca de saber sobre el significat de les sigles del propi col·lectiu. És rellevant com Berga és un municipi amb la població altament envellida, com es pot observar amb la seva piràmide demogràfica. Així doncs, al municipi predomina un grup d'edat que sovint no està tant en el punt de mira de les polítiques i campanyes de sensibilització sobre aspectes com la diversitat afectiva, sexual i de gènere, una temàtica relativament recent a l'agenda social i política de Catalunya.

Il·lustració 1. Piràmide poblacional desagregada per sexes. 1 de gener. Berga 2021.

Font: Idescat a partir del padró continu del INE, 2021.

Per altra banda, es posa en valor que **els canals utilitzats per sensibilitzar a la població del municipi no són els adequats per tothom**, de manera que persones que no estan situades a la xarxa propera de les institucions o que tenen barreres per exemple idiomàtiques, o d'alfabetització no accedeixen a aquesta informació. Un perfil que queda exclòs són, per exemple, les dones adultes migrades.

Finalment però, s'assenyala com s'ha observat un canvi de tendència respecte anys anteriors, i es posa en valor que tot i que poc a poc, sí que s'avança en relació a la sensibilització de la diversitat afectiva, sexual i de gènere.

En relació a la LGTBIfòbia, es percep un grau mig d'aquesta entre la població que va respondre l'enquesta (64,3%). Unes dades que es contraposen amb els testimonis recollits en el procés de la investigació, ja que s'indica que les agressions al municipi solen ser de caire verbal i no físic, una tipologia d'agressions que sovint està **infradenunciada i, per tant, també invisibilitzada.** S'han recollit veus que afirmen que és comú escoltar les següents frases al municipi:

En aquest bar no hi entro a consumir perquè el propietari és gai (E3); o no siguis maricón (E2); maricón l'últim (E4).

Gràfic 1. Quin grau d'LGTBIfòbia (o rebuig a les persones LGTBI+) percep al municipi?

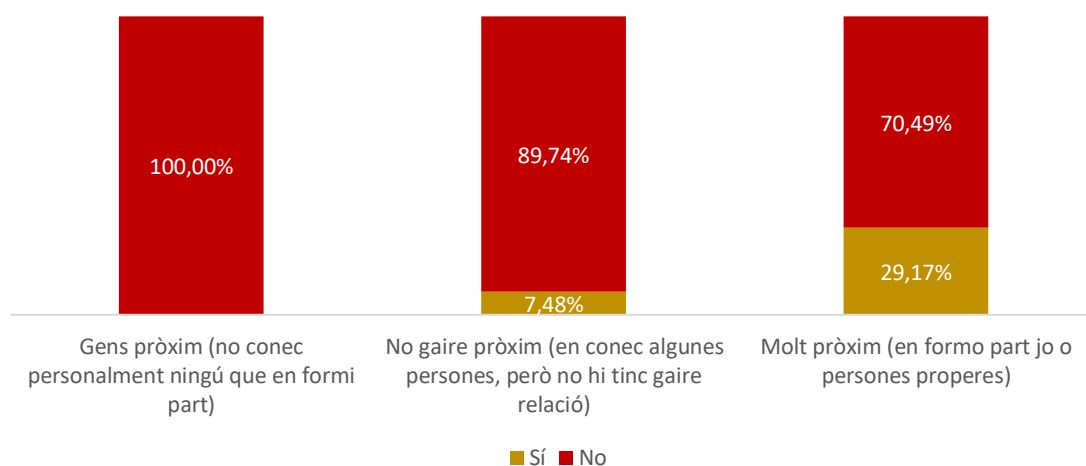
Base:70.

Font: elaboració propia a partir dels resultats de l'enquesta ciutadana.

La LGTBIfòbia doncs, està naturalitzada, és a dir, està tan integrada que sovint no es reconeix com a tal. Tot i així, al 2017 hi va haver una agressió física homòfoba a la sortida d'una discoteca del municipi, la qual va comptar amb un alt ressò mediàtic i va ser rebutjada contundentment tant per la població local, a través de mobilitzacions civils, com institucional, i va ser abordada per l'ajuntament el qual hi va fer un seguiment.

Un 80,6% de les persones entrevistades no ha patit o presenciat mai cap agressió LGTBIfòbica al municipi, un percentatge que disminueix 10 punts si ens centrem únicament en les persones del col·lectiu que van respondre l'enquesta, ja que d'aquestes un 29,1% sí que n'ha patit.

Gràfic 2. Has presenciat o patit alguna agressió LGTBIfòbica, amb proximitat al col·lectiu.

Base:72.

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats de l'enquesta ciutadana.

ÀREES DE MILLORA	PUNTS FORTS
<ul style="list-style-type: none"> • La població de Berga mostra tolerància cap a les persones del col·lectiu. Un atribut insuficient, ja que l'objectiu final no és que se les toleri, sinó que se les respecti.	<ul style="list-style-type: none"> • La sensibilització sobre diversitat afectiva, sexual i de gènere està avançant en el camí correcte.
<ul style="list-style-type: none"> • El nivell de coneixement de la població de Berga sobre la DASG és limitat.	<ul style="list-style-type: none"> • Tant la població de Berga com les institucions rebutgen contundentment la LGTBIfòbia física, un clar exemple es remunta al 2017.
<ul style="list-style-type: none"> • Manquen els canals adequats per arribar a tota la població sobre la informació que emet l'Ajuntament.	<ul style="list-style-type: none"> •
<ul style="list-style-type: none"> • Es percep que l'LGTBIfòbia, de caire verbal està estesa a Berga i que aquesta és social i naturalitzada, és a dir, que està tan integrada que sovint no es reconeix com a tal i ni tampoc es denuncia. De manera que hi ha poc coneixement de les discriminacions que pateix el col·lectiu arrel de la infradenúncia.	<ul style="list-style-type: none"> •

5.2. Que s'ha fet i què s'està fent a Berga sobre la diversitat, afectiva sexual i de gènere per àmbits temàtics.

El següent apartat mostra informació sobre les accions impulsades per l'Ajuntament de Berga, les entitats i les organitzacions del municipi per promoure la diversitat afectiva, sexual i de gènere, així com les percepcions sobre el tema recollides a través dels diferents instruments utilitzats en el treball de camp.

La informació s'organitza a través dels apartats de la Guia per a l'elaboració de plans locals LGBTI (2017) de la Diputació de Barcelona: compromís institucional, coeducació i diversitat afectiva, sexual i de gènere, salut, visibilitat i participació, esports i lleure, cultura i oci, LGTBIfòbia, diversitat cultural i religiosa, drets laborals, acció social i habitatge.

5.2.1. Compromís institucional

S'inicia amb un primer apartat específic del compromís institucional de l'Ajuntament de Berga en la promoció de polítiques locals per promoure la diversitat sexual i de gènere. Aquest apartat està en primer lloc i té un espai específic perquè les accions que s'han fet en els diferents àmbits que es recullen a continuació no serien possibles si no hi hagués un posicionament per part de les institucions.

En concret es destaquen els següents plans, protocols i polítiques en relació al compromís institucional:

Taula 1. Polítiques, plans i protocols realitzats per l'Ajuntament de Berga en relació amb la DASG.

Pla contra l'homofòbia i la transfòbia.	2013
Adhesió a la Xarxa de municipis LGTBI de Catalunya.	2017
Campanya de sensibilització "Vull la nit".	2017
Servei d'Atenció Integral LGTBI Comarcal (SAI).	2018
Regidoria de Cultura, Festes, Patum, Recursos Humans i Feminismes i LGTBI.	2019
Protocol d'actuació davant les violències sexuals en espais festius.	2019
Aprovació definitiva de l'Ordenança per a la concessió de subvencions a entitats i associacions sense ànim de lucre mitjançant concurrència competitiva.	2019
Protocol d'actuació davant el sexisme a l'esport "Vull l'esport lliure de sexisme".	2020
Instal·lacions de lavabo de l'Ajuntament sense gènere.	2021
Pla Intern d'Igualtat 2021-2024.	2021
Pressupost de 59.000 €.	2021

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Berga.

L'Ajuntament de Berga compta amb una **Regidoria de Cultura, Festes, Patum, Recursos Humans, la qual al 2019 se li va afegir l'àrea de Feminisme i LGTBI. Aquesta compta amb un pressupost actual de 59.500 € anuals**, 500 € més que l'any anterior. Tot i que el compromís davant la diversitat afectiva, sexual i de gènere és previ a aquesta data, ja que al 2013 es va aprovar el Pla contra l'homofòbia i la transfòbia. Malgrat el pla no tracta la LGTBIfòbia de forma completa, ja que no inclou tipus de violència com per exemple la bifòbia o la intersexfòbia, és un primer pas del compromís institucional en favor dels drets de les persones del col·lectiu, un any després de l'aprovació de la llei 11/2014.

També anterior a la creació de la regidoria d'LGTBI, des de l'àmbit de Feminismes es va realitzar la campanya de sensibilització "Vull la nit" (detallada al següent apartat "Cultura i oci"). Aquest mateix any, l'Ajuntament de Berga va mostrar el seu compromís amb la diversitat afectiva, sexual i de gènere, ja que es va **adherir a la Xarxa de Municipis LGTBI de Catalunya**, un conjunt d'ajuntaments catalans que comparteixen el compromís de desplegar polítiques de gènere i contribuir en la lluita contra l'LGTBIfòbia en tots els àmbits locals. De la mateixa manera que també pretenen impulsar el treball conjunt i la creació de sinergies entre municipis.

Il·lustració 2. Cartell divulgatiu de les Primeres Jornades de la Xarxa de Municipis LGTBI de Catalunya.

Com a principals instruments polítics i tècnics, destaca com l'Ajuntament de Berga compta amb el Pla Intern d'Igualtat 2021-2024, el qual inclou la menció de la perspectiva interseccional i la realitat LGTBI+. Un pas en relació l'anterior pla d'igualtat - Pla Intern d'Igualtat 2017-2020- el qual no ho incorporava. Paral·lelament al 2019 i al 2020 es van aprovar el Protocol d'actuació davant les violències sexuals en espais festius i el Protocol d'actuació davant el sexisme a l'esport (ambdós detallats a l'apartat següent "Cultura i Oci" i "Esports i Lleure" respectivament), uns protocols que sorgeixen de la decisió de l'Ajuntament de Berga en implementar una estratègia municipal basada en l'abordatge de les violències sexuals i masclistes al municipi.

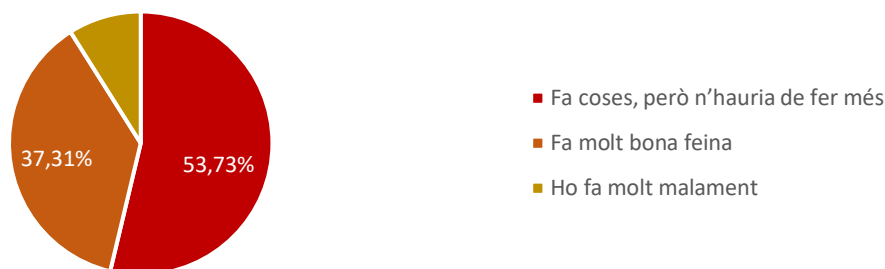
Per altra banda, des del 2017 **l'Ajuntament concedeix subvencions específiques per promoure la diversitat afectiva, sexual i de gènere**. En concret, l'inici va ser arrel de l'aprovació del conveni marc interadministratiu de col·laboració entre el Consell Comarcal del Berguedà i els Ajuntaments de la comarca per a l'organització i finançament dels serveis socials, inclusió i ciutadania, on s'inclou un apartat LGTBI. I actualment compten amb una línia de subvencions on les bases expliciten la voluntat de promoure programes i activitats alternatives a l'oci nocturn i que promoguin hàbits saludables entre els joves, lliure de sexisme, inclusivament i igualitaris.

Pel que fa a la comunicació externa, **l'Ajuntament de Berga procura incloure la diversitat afectiva, sexual i de gènere tant en el llenguatge com en les imatges utilitzades**, un aspecte menys destacat en la comunicació interna, ja que no s'incorpora per exemple en els formularis o la documentació oficial.

Finalment, l'Ajuntament també mostra el seu compromís amb la diversitat afectiva, sexual i de gènere, ja que **s'ha impartit formació sobre la temàtica al personal de l'Ajuntament** i compta els **lavabos del seu edifici sense senyalística binària de gènere**.

És rellevant que de les 72 persones que van respondre l'enquesta ciutadana, un 53,73% valora que l'Ajuntament de Berga realitza tasques al voltant de la diversitat afectiva, sexual i de gènere però, que no són suficients. Seguit d'un 37,31% que valora molt positivament el seu treball i un 8,96% que afirma que manca la feina adequada. En general **es valora positivament el compromís que té l'Ajuntament davant la diversitat afectiva, sexual i de gènere, tot i que s'especifica que manquen els recursos per tirar endavant polítiques consolidades i de forma transversal**. Davant aquesta valoració és imprescindible contextualitzar que l'Ajuntament de Berga compta amb uns recursos humans limitats per realitzar la tasca de la regidoria. En concret la Regidoria d'LGTBI+ és compartida amb les àrees de Cultura, Festes, Patum, Recursos Humans i Feminisme, tot sota el paraigües d'una sola persona, ja que la regidoria no compta amb una figura tècnica. Es posa en valor però, la contribució de la tècnica de Joventut i suport a l'igualtat en la realització del present pla.

Gràfic 3. Com valora la tasca que fa l'Ajuntament en relació la DASG?

Base:67.

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats de l'enquesta ciutadana.

Així doncs, **es valora com el compromís de l'Ajuntament s'aterra per exemple amb la realització del present pla o amb la voluntat de comptar amb el Servei d'Atenció Integral LGTBI Comarcal** (posteriorment exposat). Tot i així, s'identifica que les accions realitzades en favor de la diversitat afectiva, sexual i de gènere són majoritàriament accions aïllades i situades temporalment al voltant del 28 de Juny, dia Internacional de l'Orgull LGTBI+, com per exemple ho seria la penjada de banderes en diades concretes com la recent mencionada.

Per altra banda, també s'identifica que les accions que promou l'Ajuntament són de caire simbòlic, les quals com a punt positiu, transformen l'imaginari col·lectiu de la ciutadania en relació la diversitat afectiva, sexual i de gènere. Però, d'altra banda, com a aspecte negatiu no incideixen en la transformació material de la vida de les persones LGTBI+.

Així doncs, actualment s'ha identificat com manca una mirada i unes polítiques públiques transversals i materials per a les persones del col·lectiu de Berga. És rellevant també, com el compromís de l'Ajuntament recau principalment en la Regidoria LGTBI i en les persones tècniques que hi contribueixen tot i no ser de l'àrea en si, és a dir, destaca com hi ha una part del personal polític i tècnic que incorporen les polítiques de l'àmbit adequades però sense una implicació i un compromís ferm. El que contribueix a la manca de transversalitat dins l'Ajuntament. D'igual manera que la coordinació amb el Consell Comarcal és limitada.

En relació a la policia local destaca com s'ha realitzat formació en diversitat afectiva, sexual i de gènere, tot i que per una part de les persones entrevistades, es qüestiona la sensibilitat necessària del cos policial per actuar adequadament davant agressions LGTBIfòbiques, amb el que es reivindica per aquestes mateixes persones que s'ha recollit la veu, la necessitat de continuar amb la formació d'aquests professionals.

Finalment, és rellevant com les persones que han participat en el procés de recollida d'informació de la diagnosi assenyalen que **els canals de comunicació i sensibilització que utilitza l'Ajuntament no són els correctes**, ja que exclou a persones que no tenen un vincle estret amb les institucions i, per tant, desconeixen aquestes vies. S'identifica que sovint es transmet informació a través d'escoles, xarxes socials o informatius, el que fa que per exemple dones migrades que no són mares i no dominen les xarxes socials quedin excloses de la informació.

2.1.1. Servei d'Atenció Integral a la diversitat afectiva, sexual i de gènere (SAI)

L'article 9 de la Llei 11/ 2014 indica que l'òrgan de coordinació de les polítiques LGTBI ha d'oferir el Servei d'Atenció Integral (SAI). Un recurs per a l'acompanyament de persones LGTBI+, les seves famílies i entorn socioafectiu, per l'atenció de situacions de discriminació i/o violència, i en general un servei per donar resposta a qualsevol necessitat d'assessorament, suport o informació al voltant de la diversitat afectiva, sexual i de gènere. En concret l'obligatorietat d'oferir aquest servei està concentrada en els municipis de 20.000 habitants o més.

L'Ajuntament de Berga al ser d'un municipi de 16.682 habitants està exempt d'oferir aquest servei de forma local, tot i així, **el Consell Comarcal del Berguedà compta des del 2018 amb un SAI LGTBI Comarcal que engloba tota la comarca**, el qual està situat a la mateixa ciutat de Berga. Aquest ofereix:

- Un servei territorial de proximitat per a les persones LGTBI+.
- La coordinació institucional de les accions locals i territorials.
- Actuacions de sensibilització ciutadana respecte la diversitat afectiva, sexual i de gènere.
- Suport en la denúncia per discriminació per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere.
- Oferta d'informació i recursos LGTBI als serveis del territori.
- Tràmit de la targeta sanitària amb el nom sentit per a les persones trans*.

Actualment però, el SAI LGTBI Comarcal no té identitat pròpia sinó que forma part del Servei d'Informació i Atenció a les Dones del Berguedà (SIAD). Un fet que li treu protagonisme al propi servei enfocat a la diversitat afectiva, sexual i de gènere, el que pot contribuir en que ara per ara **el SAI LGTBI Comarcal és poc conegut per la ciutadania de Berga**.

És així, ja que el servei a més a més es troba en una fase inicial on encara manca difusió perquè arribi a tota la ciutadania de la comarca. De la mateixa manera que la coordinació entre els Ajuntaments de la comarca i el Consell Comarcal per tal de publicitar el recurs és limitada. És rellevant com la coordinació hi és present en situacions reactives, com pot ser la necessitat d'actuar davant una agressió, però no acostuma a ser proactiva, com per exemple en campanyes de difusió. També és rellevant com els recursos humans del SAI LGTBI Comarcal són limitats, ja que s'encarnen amb una sola persona tècnica.

Els serveis més usuals demandats per la ciutadania que accedeix al recurs són:

- Tràmit de la targeta sanitària amb el nom sentit per a les persones trans*.
- Consultes sobre identitats de gènere.

Finalment, cal destacar com el SAI LGTBI Comarcal treballa amb coordinació amb l'entitat LGTBI comarcal Tal Com Som per realitzar xerrades de sensibilització i formació sobre diversitat afectiva sexual i de gènere a centres educatius de la comarca.

Il·lustració 3. Díptic informatiu del SAI LGTBI Comarcal del Berguedà.

Font: extret de la informació facilitada per l'Ajuntament de Berga.

ÀREES DE MILLORA	PUNTS FORTS
<ul style="list-style-type: none"> Manca de personal tècnic per assumir les tasques de la regidoria. 	<ul style="list-style-type: none"> L'Ajuntament de Berga compta amb una Regidoria d'LGTBI+ pròpia i amb un pressupost específic pel desplegament de polítiques públiques en aquesta temàtica. I mostra un compromís ferm en aquest àmbit.
<ul style="list-style-type: none"> La manca de recursos, destacant els humans, contribueix a la realització d'accions aïllades i de caràcter simbòlic. 	<ul style="list-style-type: none"> L'Ajuntament forma part de la Xarxa de municipis LGTBI de Catalunya.
<ul style="list-style-type: none"> La comunicació interna de l'Ajuntament no integra la perspectiva de la DASG. I la comunicació externa no utilitza els canals necessaris per incloure a tota la població, deixant endarrere perfils com dones migrades. 	<ul style="list-style-type: none"> L'Ajuntament està fermament compromès en l'abordatge de les violències sexuals i sexistes.
<ul style="list-style-type: none"> La coordinació entre l'Ajuntament de Berga i el Consell Comarcal és limitada. 	<ul style="list-style-type: none"> Es concedeixen subvencions específiques per promoure la diversitat afectiva, sexual i de gènere per part de l'Ajuntament i el Consell Comarcal.
<ul style="list-style-type: none"> El SAI LGTBI Comarcal és poc conegut per la ciutadania. 	<ul style="list-style-type: none"> Es compta amb una SAI LGTBI Comarcal.

5.2.2. Coeducació i diversitat afectiva, sexual i de gènere

La coeducació és un conjunt d'estratègies i accions d'intervenció educatives que potencien la igualtat d'oportunitats i busquen combatre els estereotips sexistes, androcèntrics, homofòbics, bifòbics i transfòbics. En concret l'article 12 de la Llei 11/2014 en fa referència.

Davant aquest context i la voluntat política d'incorporar aquesta nova mirada inclusiva als centres educatius, l'Ajuntament de Berga ha realitzat les següents accions:

Taula 2. Accions realitzades per l'Ajuntament de Berga en relació la DASG a l'àmbit educatiu

Cicle de formació anomenat "Com desmuntem l'armari? Bricolatges educatius LGBTIQ+".	2017
Xerrada sobre els reptes i les estratègies per a educar als infants i joves en la diversitat afectiva i de gènere.	2017
Treball de sensibilització al centres educatius de secundària al voltant de diades concretes	2020

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Berga.

De manera que en el marc del 17 de maig -dia Internacional contra l'LGTFòbia- del 2017, es va organitzar per part de l'Ajuntament de Berga un **Cicle de formació titulat "Com desmuntem l'armari? Bricolatges educatius LGBTIQ+"** de dos dies de duració. Unes jornades destinades a persones educadores amb l'objectiu de dotar-les de recursos per combatre la discriminació per raó d'orientació i identitat sexual i al mateix moment sensibilitzar sobre com educar adequadament en relació la diversitat afectiva, sexual i de gènere.

Per altra banda, al mateix any, també es va organitzar una xerrada emmarcada dins el projecte "Eduquem en família" de la Diputació de Barcelona, organitzada per l'Escola de Mares i Pares, la qual tractava els reptes i les estratègies per educar en la diversitat afectiva i de gènere.

Finalment, al 2020 l'Ajuntament de Berga va oferir tallers de sensibilització, xerrades i teatre per a persones adolescents i joves de centres educatius de secundària, al voltant de la diada del 28 de juny, dia internacional de l'Orgull.

Il·lustració 4. Cartells informatius de les jornades de formació ofertes a Berga sobre DASG.

Font: extret de la pàgina web de l'Ajuntament de Berga.

Cal destacar, com segons les persones que van respondre l'enquesta ciutadana, l'educació és l'àmbit prioritari on s'ha de treballar per millorar la vida de les persones del col·lectiu. Tot i així, la realitat és una altra, ja que pràcticament **és una temàtica que no es treballa actualment als centres educatius de Berga**. I les limitades dinàmiques al voltant de la sexualitat no solen incorporar la diversitat, sinó que ensenyen pràctiques

heterosexuals de forma genèrica. Només, en alguns casos específics les xerrades amplien la mirada a la diversitat. És rellevant doncs, com s'identifica per part de les persones participants en el procés de diagnosi, que **el sistema sexe/gènere¹⁰ i els estereotips de gènere estan molt presents al dia a dia dels centres escolars**, reproduïts tant per les famílies, com per l'alumnat, com pel professorat. El que genera una **normalització de comentaris LGTBfòbics en els centres escolars** com pot ser "ets un maricón" o "maricón l'últim".

És rellevant com els ajuntaments locals compten amb una limitació al respecte, ja que únicament tenen competència a les escoles bressol, tot i així també en aquesta modalitat d'educació no obligatòria el binarisme i els estereotips de gènere basats en el sistema sexe/gènere hi són recurrents.

Finalment destaca, com de forma general, manca un pla de centre o unes línies conjuntes sobre com treballar la diversitat afectiva, sexual i de gènere, de manera que **l'educació d'aquesta temàtica depèn de la sensibilització i voluntat individual del professorat**, un fet que genera desigualtats en l'educació rebuda per la ciutadania de Berga.

ÀREES DE MILLORA	PUNTS FORTS
<ul style="list-style-type: none"> Les escoles bressol, igual que els posteriors nivells educatius, reproduïxen el sistema sexe/gènere i els estereotips de gènere, davant la manca de polítiques de DASG concretes. 	<ul style="list-style-type: none"> L'Ajuntament ofereix tallers, xerrades i activitats a les escoles per treballar la diversitat afectiva, sexual i de gènere.
<ul style="list-style-type: none"> La voluntat de treballar aquesta temàtica a l'aula depèn de l'interès particular del professorat, de manera que genera polarització entre centres o aules on es treballa i altres que no. 	<ul style="list-style-type: none">
<ul style="list-style-type: none"> La normalització de comentaris LGTBfòbics és present en els espais dels centres escolars, sobretot als patis on les relacions entre l'alumnat són més disteses. 	<ul style="list-style-type: none">

5.2.3. Salut

Sovint, les desigualtats que pateixen les persones del col·lectiu LGTBI+ en l'àmbit sanitari deriven del fet que les polítiques de salut solen estar conformades sota una perspectiva heteronormativa, de manera que les necessitats específiques de les persones LGTBI+ no queden cobertes. L'article 16 de la Llei 11/2014 ho regula.

Per contribuir a eradicar aquesta mirada heterosexista i cissexista, l'Ajuntament de Berga ha implementat les següents accions:

Taula 3. Accions realitzades per l'Ajuntament de Berga en relació la DASG a l'àmbit sanitari

¹⁰ Exposit anteriorment a la pàgina 7.

Campanya de sensibilització per promoure la DASG a l'àmbit sanitari.	-
Oferta de formació sobre DASG al personal sanitari del municipi.	2021

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Berga.

D'aquesta manera, l'Ajuntament de Berga va realitzar **campanyes de sensibilització** per promoure la diversitat afectiva, sexual i de gènere a l'àmbit sanitari, igual que al 2021 va oferir **formació al personal sanitari del municipi** per revertir la heteronormativitat.

Paral·lelament, hi ha hagut un canvi en la direcció del servei de ginecologia i obstetrícia on s'ha incorporat la mirada sobre la diversitat afectiva, sexual i de gènere.

Per altra banda, és rellevant com Catalunya és una comunitat autònoma molt centralista, és a dir, agrupa la major part dels serveis, en aquest cas de salut, a la capital catalana o a capitals de comarca. El que provoca que **la qualitat de l'atenció sanitària que reben les persones de Berga és menor, ja que sovint s'han de desplaçar per accedir a serveis**. Per exemple es dona el cas amb el programa PrEP, un servei de salut sexual que usa fàrmacs antiretrovirals per prevenir la infecció del VIH a persones no infectades.

Un altre cas el trobem amb el **servei Trànsit, un servei de promoció de la salut de les persones trans*** desplegat davant la demanda del col·lectiu trans* a rebre una millor atenció per part dels serveis sanitaris. Un programa que les persones de Berga han d'anar a buscar a Manresa. És rellevant com des de la regidoria LGTBI i com a part del programa electoral del consistori, un punt és descentralitzar el servei Trànsit i aconseguir comptar amb aquest servei al propi Centre d'Atenció Primària (CAP) del municipi.

Per altra banda, cal destacar que el SAI LGTBI+ Comarcal del Berguedà es coordina amb el CAP en casos on la situació ho requereix.

Finalment, és rellevant com les persones que han format part del procés de recollida d'informació compten amb diferents opinions sobre el tracte de les persones professionals del CAP davant el col·lectiu, amb una valoració en alguns casos molt positiva, en altres força negativa. El que ens indica que **la sensibilitat i la incorporació de la mirada de la diversitat afectiva, sexual i de gènere no és un aspecte transversal en l'àmbit sanitari, sinó que depèn de la persona professional que t'atén**. Un repte que sobrepassa les competències locals en aquest àmbit.

ÀREES DE MILLORA	PUNTS FORTS
<ul style="list-style-type: none"> Manca l'oferta de serveis al municipi com és el programa PrEP, de salut sexual o el servei Trànsit, per persones trans*. 	<ul style="list-style-type: none"> El personal sanitari s'ha format en DASG, el que permet incorporar una mirada més enllà de la perspectiva heteronormativa.
<ul style="list-style-type: none"> El tracte adequat a les persones LGTBI+ i la incorporació de la mirada DASG depèn de l'interès i la sensibilitat particular de la persona professional, en comptes de ser transversal. 	<ul style="list-style-type: none"> La realització de campanyes de sensibilització i la formació de les persones professionals impedeix el sexili¹¹ de les persones del col·lectiu en l'atenció primària.

¹¹El concepte sexili fa referència a la necessitat de recórrer als serveis sanitaris públics de grans ciutats i no els locals per mantenir l'anonimat.

<ul style="list-style-type: none"> • La dificultat dels ens locals d'incidir en aquest àmbit, ja que no és de la seva competència directa. 	<ul style="list-style-type: none"> • La incorporació de la DASG en el servei de ginecologia i obstetrícia.
<ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> • L'existència de la coordinació entre el SAI LGTBI+ Comarcal i el CAP.

5.2.4. Visibilitat i participació

La visibilitat de la diversitat afectiva, sexual i de gènere, en l'espai públic, en les xarxes socials i de forma institucional és clau per garantir la llibertat de les persones LGTBI+. Cal assegurar que les identitats i orientacions diverses es respecten per tal d'aconseguir que les persones del col·lectiu la puguin mostrar amb llibertat i no s'exposin a discriminació o violència.

D'aquesta manera el posicionament públic de l'Ajuntament de Berga davant la diversitat afectiva, sexual i de gènere és un element imprescindible per assolir la igualtat. En aquesta línia han fet les següents accions:

Taula 4. Accions realitzades per l'Ajuntament de Berga per la visibilització de la DASG

Commemoració de la dia 28 de Juny, dia Internacional de l'Orgull LGTBI+.	2021
Repartiment gratuït del calendari de diades que commemora l'Ajuntament com a eina de sensibilització i difusió.	2021
Presència de l'entitat LGTBI+ Tal Com Som	2008

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Berga.

L'Ajuntament de Berga **commemora des d'anys endarrere la diada del 28 de Juny**, dia Internacional de l'Orgull LGTBI+. **En concret al 2021 va realitzar diferents activitats reivindicatives i dues accions d'embelliment urbà.** La primera va ser un mural a càrrec de la il·lustradora Montse Forradelles, el qual recrea l'ambient nocturn i festiu de persones LGTBI+ les quals es mostren en llibertat. El mural inclou les banderes de la bisexualitat, l'homosexualitat, la pansexualitat, la transsexualitat, el lesbianisme i el no binarisme. La segona acció va ser la pintada dels bancs de la plaça Viladomat amb els colors de la bandera irisada, com ja s'havia fet anys anteriors. Paral·lelament, es va dur a terme una marxa ciutadana que va finalitzar amb la penjada de la bandera irisada a la façana de l'Ajuntament i acompanyat de la lectura d'un manifest.

Il·lustració 5. Cartell informatiu de la commemoració de la diada del 28 de juny.

Font: extret de la pàgina web de l'Ajuntament de Berga.

De manera que com s'ha mencionat anteriorment, es valora positivament aquesta tipologia d'activitats de caire simbòlic, tot i que es critica que sempre quedin en aquest pla i no arribin al pla material. Igual que s'identifica com a no òptim el fet que no comptin amb una estratègia de visibilització transversal sinó que siguin accions aïllades. I també s'assenyala que **falten més referents del col·lectiu per fomentar la normalització de la diversitat afectiva, sexual i de gènere.**

Per altra banda, en relació a la participació és imprescindible identificar el nivell de predisposició i implicació dels diversos agents que hi ha al municipi per abordar la temàtica de la diversitat afectiva, sexual i de gènere. Assenyalant com a agents les institucions i la implicació dels serveis públics – uns àmbits desengranats al llarg de la diagnosi-, la ciutadania i el teixit associatiu. A continuació s'explicitaran els darrer dos agents mencionats.

- **Implicació ciutadana**

Pel que fa al vincle de la ciutadania de Berga amb la mobilització en pro del col·lectiu LGTBI+ s'ha de destacar que és limitada. Segons les persones que han participat en el procés de recollida d'informació, la participació en els actes de sensibilització com commemoracions de diades o xerrades sobre aquesta temàtica acostuma a ser pobre i sempre amb les mateixes persones. Tot i així, es valora positivament la mobilització reactiva davant d'agressions o situacions concretes a denunciar.

- **Implicació del teixit associatiu**

L'activisme és un eix imprescindible per crear xarxa entre iguals, i donar veu a l'hora d'elaborar polítiques locals LGTBI+. Així doncs, Berga compta amb l'**associació intercomarcal anomenada Tal Com Som**, una associació de lesbianes, gais, transsexuals, transgènere i bisexuals del Berguedà, la Garrotxa, el Moianès, Osona i el Ripollès. En definitiva, pretén ser un punt de trobada del col·lectiu a la Catalunya Central. L'associació va néixer al 2008 i actualment realitzen de forma regular les següents accions:

- Trobades cada primer divendres de mes, amb la voluntat de crear un espai segur, agradable i de confiança entre les persones assistents per compartir vivències i crear xarxa.

- Sopars de cohesió i celebració.
- Organització d'una caminada mensual als mesos de primavera i tardor.
- Trobada per visualitzar pel·lícules conjuntament sobre la temàtica LGTBI+.
- Impuls de plans locals i comarcals contra la LGTBIfòbia.
- Commemoració de diades assenyalades com el 17 de maig, dia Internacional contra la LGTBIfòbia o el 28 de juny, dia Internacional de l'Orgull LGTBI+, entre d'altres.

És rellevant, tal com s'ha comentat anteriorment, com l'associació Tal Com Som treballa conjuntament amb el SAI LGTBI Comarcal del Berguedà oferint i realitzant xerrades divulgatives sobre la diversitat afectiva, sexual i de gènere als centres escolars del Berguedà. De la mateixa manera que l'associació té una relació molt estreta amb l'Ajuntament de Berga i realitzen accions conjuntes sobretot enfocades a la commemoració de diades.

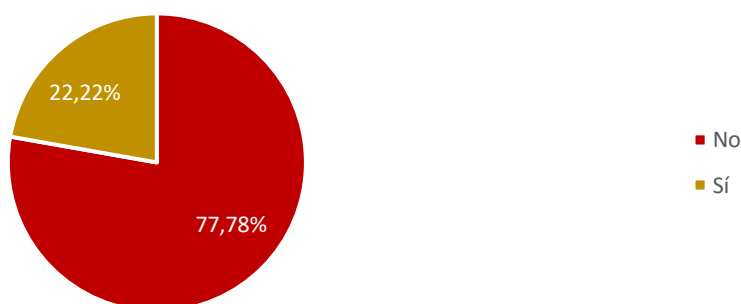
Il·lustració 6. Logotip de l'associació LGTBI+ Tal Com Som.

Font: extret de la pàgina web de l'associació Tal Com Som.

Tot i així, probablement pel fet que és una associació comarcal i no local, Tal Com Som no és una associació extensament coneguda per la població de Berga, ja que de les 72 que van contestar l'enquesta ciutadana, un 77,8% no coneixia cap associació LGTBI+ d'actuació local o comarcal. Així doncs, es valoraria molt positivament comptar amb una associació LGTBI+ local que pogués treballar coordinadament amb Tal Com Som.

Gràfic 4. Coneixes entitats o organitzacions LGTBI+ de Berga?

Base:72.

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats de l'enquesta ciutadana.

Per altra banda, al 2019 un grup de persones de la Pastora, -ateneu feminista i popular en favor de les llibertats-, va conformar l'entitat **Closques Amargues**, un grup pro de

l'orgull rural, autogestionat, fet pel poble i per al poble. Van iniciar la seva trajectòria, tot i que entremig de la pandèmia de la Covid.19 va quedar inactiu.

En general, es valora com l'activisme a Berga es vincula molt al feminisme, de manera que la perspectiva LGTBI+ encara no compta amb una línia pròpia, el que es contribueix a què les **persones del col·lectiu LGTBI+ encara estan invisibilitzades, fet que dificulta conèixer-se, trobar-se i crear xarxa.**

ÀREES DE MILLORA	PUNTS FORTS
<ul style="list-style-type: none"> Es reclama la necessitat de visibilitzar el col·lectiu més enllà de les diades assenyalades i realitzar-ho amb accions transversals i no actes aïllats. Un fet imprescindible per fomentar la creació de nou teixit associatiu LGTBI+. 	<ul style="list-style-type: none"> Es posa en valor els actes realitzats en les diades com el 28 de juny.
<ul style="list-style-type: none"> La implicació ciutadana en pro dels drets de les persones del col·lectiu és limitada, i les mobilitzacions solen ser de caire reactiu i no proactiu. 	<ul style="list-style-type: none"> Es posa en valor la tasca de l'associació Tal Com Som com a entitat LGTBI+ de la Catalunya Central.

5.2.5. Esports i Lleure¹²

L'àrea d'esports i lleure compta amb un alt potencial de transformació social, ja que són àmbits transversals on accedeix ciutadania molt diversa. Per això és rellevant integrar la diversitat afectiva, sexual i de gènere en aquests per arribar a un perfil de ciutadania que no s'arriba per altres vies. Destacant a més a més que la trajectòria d'entitats esportives del municipi ha sigut tradicionalment molt rica i ha estat un element de cohesió social i participació ciutadana.

Amb aquesta voluntat l'Ajuntament ha realitzat les següents accions i protocols:

Taula 5. Accions realitzades per l'Ajuntament de Berga sobre la DASG a l'àmbit de l'esport i lleure

Protocol d'actuació davant el sexisme a l'esport.	2020
Campanya de sensibilització "Vull l'esport".	2020
Oferta de formació sobre diversitat afectiva, sexual i de gènere a l'entorn esportiu local (persones entrenadores, equip tècnic, arbitratge i monitoratge).	2021
Instal·lacions sense gènere a l'Espai jove.	2021

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Berga.

Cal destacar com l'Ajuntament de Berga va elaborar al 2020 el **Protocol d'actuació davant el sexisme a l'esport: Vull l'esport lliure de sexisme**, un protocol que pretén eradicar la discriminació i la violència en un àmbit altament estereotipat, a través de la inclusió d'una perspectiva de gènere i LGTBI+ com a eixos centrals. El mateix protocol integrava una **campanya de sensibilització titulada "Vull l'esport"** la qual tenia com a objectiu ampliar l'imaginari col·lectiu sobre el perfil de persones que realitzen esport,

¹² És rellevant com des de l'Àrea d'Esports de la Diputació de Barcelona ha impulsat la realització de Plans d'Igualtat de gènere als esports, com per exemple els elaborats anteriorment a Viladecans i Granollers.

incorporant una mirada interseccional. Cal destacar però, que l'impacte de la campanya cap a la ciutadania és valorat per part de les persones que han format part del procés de recollida d'informació, com a limitat, ja que tal com indiquen, la voluntat institucional era implicar les entitats, el que no va tenir el resultat esperat. En concret a continuació es pot observar el logotip de la campanya.

Il·lustració 7. Logotip de la campanya de sensibilització "Vull l'esport".

Font: extret de la informació facilitada per l'Ajuntament de Berga.

Per altra banda, el propi Protocol d'actuació davant el sexisme a l'esport també incorpora **formació sobre diversitat afectiva, sexual i de gènere a l'entorn esportiu local**, el que implica persones entrenadores, equip tècnic, arbitratge i monitoratge d'esport. Una formació que es va dur a terme ja al 2021.

També, a nivell d'instal·lacions destaca com en el context de cap d'any, la festa de celebració es va dur a terme al pavelló esportiu municipal i per aquella festivitat **es va eliminar la senyalística dicotòmica de gènere en els lavabos del recinte**. És una acció però, que no s'ha mantingut al llarg del temps. En aquesta mateixa línia destaca com l'Espai Jove municipal sí que compta amb instal·lacions sense gènere de manera permanent.

En concret a Berga hi ha un gimnàs municipal, un gimnàs privat a les instal·lacions d'un càmping, un gimnàs de CrossFit i un gimnàs centrat en el culturisme, ambdós últims també privats. Aquests ja han realitzat campanyes de sensibilització sobre per exemple aspectes de salut de forma conjunta i es recull la voluntat de realitzar doncs campanyes de sensibilització sobre la diversitat afectiva, sexual i de gènere, entenent el potencial difusor que tenen. En concret un dels gimnasos privats, ha incorporat la bandera LGTBI+ en el logotip d'una samarreta de promoció per visibilitzar de forma naturalitzada que és un gimnàs inclusiu. Aquest mateix gimnàs destaca com a bona pràctica davant la gestió dels vestuaris amb persones trans* i no binàries.

Destaca però, que l'àmbit del lleure ha quedat en un segon pla en relació a la diversitat, afectiva, sexual i de gènere. Tot i que s'identifica que és un àmbit on, per la pròpia sensibilitat de les persones que hi formen part, es treballa sovint la temàtica.

ÀREES DE MILLORA	PUNTS FORTS
<ul style="list-style-type: none"> El caràcter aïllat de la formació a l'àmbit esportiu dificulta la consolidació de la temàtica. 	<ul style="list-style-type: none"> Es posa en valor l'elaboració del Protocol d'actuació davant el sexisme a l'esport: Vull l'esport lliure de sexisme. El qual va acompanyat d'una campanya de sensibilització i formació en tot l'àmbit esportiu.
<ul style="list-style-type: none"> Es valora positivament el compromís institucional amb la campanya "Vull l'Esport" tot i que s'identifica que l'impacte social ha sigut limitat. 	<ul style="list-style-type: none"> La voluntat de realitzar un canvi en la senyalística dels lavabos dels recintes municipals, cap a lavabos sense gènere i inclusius. I destaca les instal·lacions de l'Espai Jove on ja ho tenen integrat.
<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> Es destaca la voluntat de part de les entitats esportives del municipi a realitzar campanyes de sensibilització conjuntes sobre DASG entenent el potencial difusor amb el que compten.

5.2.6. Cultura i oci

El desconeixement sobre la diversitat afectiva, sexual i de gènere i els estereotips associats al sistema sexe/gènere (anteriorment exposat), són una de les qüestions que més dificulten el ple reconeixement del col·lectiu LGTBI+. En general l'oferta cultural i d'oci dels municipis no acostuma a incloure referents LGTBI+, reforçant així la seva invisibilitat. Cal tenir en compte que la promoció d'una cultura i un oci inclusius amb la diversitat afectiva, sexual i de gènere és una eina clau per transformar l'imaginari social (Diputació Barcelona, 2017).

Davant aquest context, l'Ajuntament de Berga ha realitzat les següents accions i polítiques:

Taula 6. Accions realitzades per l'Ajuntament de Berga sobre la DASG a l'àmbit de la cultura i l'oci

Oferta del servei de l'estand Punt Lila.	2017 – actual.
Projecció del film xilè "Una mujer fantástica" que tracta la identitat de gènere.	2018
Compromís d'incloure una programació inclusiva que visibilitzi la DASG.	2019
Protocol d'actuació per abordar les violències sexuals en espais festius.	2019
Campanya de sensibilització "Vull la nit", amb marxandatge, vídeo de sensibilització i punt liles.	2019
Formació als agents vinculats a la gestió d'agressions i violència denunciada al Punt Lila LGTBIQ+ (policia, seguretat privada, etc.).	2019
Oferta de formació sobre DASG a les comparses de la Patum 2020.	2020
Participació al programa pilot de "Punts Liles quotidians" de la diputació de Barcelona la primavera del 2021.	2021
Suport a les entitats que vulguin incorporar un Punt Lila a les festes pròpies.	2021

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Berga.

Centrant-nos en primer lloc, en l'àmbit cultural és rellevant com l'Ajuntament de Berga compta amb el compromís de promoure una programació artística i cultural local per visibilitzar les realitats de les persones LGTBI+. Un compromís que es va fer públic al 2019. Un any abans però, ja s'iniciaven amb la matèria, ja que van realitzar la projecció del film xilè "Una mujer fantástica" al Teatre Patronat de Berga amb el qual s'aborda la qüestió de la identitat de gènere.

Destaca també com **s'estan modificant alguns textos de la representació nadalenca dels Pastorets, on s'està incloent la perspectiva LGTBI+** per exemple a l'incloure escenes amb parelles del mateix sexe o representar a Lucífer com una dona. Unes modificacions però, que no s'estan realitzant a la festa tradicional de la Patum on les reticències a incloure la diversitat afectiva, sexual i de gènere són majors ja que sovint es considera que van en detriment de la tradició.

És rellevant doncs, que **tot i el compromís de l'Ajuntament davant la promoció d'una cultura inclusiva i diversa, la promoció de referents LGTBI+ és molt escassa.**

Pel que fa a l'oci, en concret a **l'oci nocturn, destaca com un àmbit prioritari per l'Ajuntament de Berga, el qual s'hi ha compromès fermament.** És rellevant com novament és imprescindible treballar en aquest àmbit perquè les persones del col·lectiu puguin mostrar les seves orientacions sexuals i identitats de gènere sense risc a exposar-se a discriminacions i violència.

L'Ajuntament doncs, va redactar al 2019 el **Protocol d'actuació per abordar les violències sexuals en espais festius**, un protocol que aborda les violències masclistes i LGTBIfòbiques, i té per objectiu detallar les accions de prevenció, detecció i actuació davant aquesta problemàtica col·lectiva. Aquesta eina va anar acompanyada d'una **campanya de sensibilització, molt ben valorada per la ciutadania de Berga, anomenada "Vull la nit"**, la qual pretén contribuir en un oci sense sexisme alhora que visibilitza el compromís ferm de l'Ajuntament en aquesta qüestió. Aquesta campanya incorpora material de marxandatge, difusió i sensibilització i es desplega de forma transversal i en cada festivitat que organitza l'Ajuntament. Per altra banda, també es va realitzar un videoclip per fer front a les violències masclistes, tot i que està enfocat centralment en una mirada home/dona, també incorpora la mirada de diversitat afectiva, sexual i de gènere de forma tangencial. Es disposa a continuació de l'enllaç per visualitzar-lo.

https://www.youtube.com/watch?v=L9oTuAK_r4w&ab_channel=AjuntamentBerga.

Il·lustració 8. Logotip de la campanya de sensibilització "Vull la nit".

Font: extret de la informació facilitada per l'Ajuntament de Berga.

Com a antecedents a la campanya, destaca que ja **al 2017 es van realitzar els primers Punts Lila del municipi**, un punt d'informació, orientació, assessorament i denúncia social davant les violències masclistes a totes les festes organitzades per l'Ajuntament. L'estand comptava amb material de sensibilització, difusió i marxandatge. Aquest servei s'ha estès fins a dia d'avui, amb noves incorporacions al llarg del temps. Un canvi, imprescindible a destacar en el context del present pla és com **al 2019 el servei de Punt Lila va incorporar la mirada LGTBI+**. Al mateix temps que es va promoure formació obligatòria des de la Regidoria LGTBI+ pels agents vinculats a la gestió d'agressions sexistes identificats al Protocol en perspectiva de diversitat afectiva, sexual i de gènere. És a dir, una formació destinada directament a la policia local, seguretat privada, representants polítiques i personal tècnic, associacions, entitats, col·lectius i persones treballadores a les paradetes.

Il·lustració 9. Imatges del Punt Lila i el material de marxandatge de la campanya "Vull la nit".

Font: extret de la informació facilitada per l'Ajuntament de Berga.

Per altra banda, l'Ajuntament al 2019 també va dur a terme formació a les entitats organitzadores de festes amb servei de bar, sobre la dispensació responsable d'alcohol i violències sexuals en espais d'oci nocturn. D'igual manera que **al 2020 es va realitzar formació sobre diversitat afectiva, sexual i de gènere a les comparses de la Patum 2020**. Tot i que finalment a causa de la pandèmia de la Covid.19 la festivitat no es va poder realitzar.

Il·lustració 10. Imatge de la campanya de difusió i l'execució de la formació en DASG.

Font: extret de la informació facilitada per l'Ajuntament de Berga.

Per altra banda, al 2021 l'Ajuntament de Berga va participar al programa pilot "Punts Liles quotidians" de la Diputació de Barcelona a la primavera del 2021, amb l'objectiu de crear una xarxa local d'informació i sensibilització sobre les violències sexistes. D'igual manera que l'Ajuntament dona suport a les entitats del municipi /o de la Comarca que vulguin posar Punt Liles en la seves festes, amb la proporció de material, cartells, etc.

En definitiva una campanya "Vull la nit" molt potent i molt ben valorada per la ciutadania, tant el marxandatge, com el ressò públic, com els Punts Lila.

ÀREES DE MILLORA	PUNTS FORTS
-------------------------	--------------------

<ul style="list-style-type: none"> Tot i el compromís de l'Ajuntament davant la promoció d'una cultura inclusiva i diversa, la visibilització de referents LGTBI+ és molt escassa. 	<ul style="list-style-type: none"> Es valora la bona predisposició de l'Ajuntament a incloure una programació inclusiva.
<ul style="list-style-type: none"> El marxandatge i el material de difusió usa un llenguatge visual majoritàriament dicotòmic, seria interessant fer-lo inclusiu i representar la DASG. 	<ul style="list-style-type: none"> Destaca el compromís de l'Ajuntament davant la promoció d'un oci sense sexisme ni LGTBIfòbia, a través dels punts liles, formacions i marxandatge. Un compromís iniciat al 2017 i encara present.

5.2.7. LGTBIfòbia

La LGTBIfòbia engloba tot tipus de discriminacions i agressions contra les persones que s'identifiquen amb algunes de les lletres de l'acrònim; així doncs, inclou l'homofòbia, la lesbofòbia, la bifòbia, la tranfòbia i la intersexfòbia. En definitiva són discriminacions cap a les persones que no segueixen el sistema sexe/gènere, el qual vincula el sexe biològic amb els rols i expressions de gènere socialment establertes.

És imprescindible destacar com lamentablement la LGTBIfòbia va en augment, o per contra és més denunciada. En concret, l'Oficina Contra l'Homofòbia ha registrat el doble d'incidències LGTBIfòbiques aquest primer trimestre del 2022 que del mateix període de l'any anterior. I segons el seu darrer estudi sobre l'Estat de l'LGTBIfòbia a Catalunya (OCH, 2019), al territori català, la majoria de casos (41,6%) són agressions verbals, físiques, assetjaments i vexacions; d'aquests, la gran majoria són cap al col·lectiu d'homes gais i bisexuals (49,5 %), seguit de les persones trans* (24,8%). Tot i així, la infra-denúncia és un dels principals problemes detectats. La majoria de les vegades no s'arriba a posar la denúncia, ja sigui per evitar ser estigmatitzades, per por al seu entorn familiar, per la normalització d'aquestes experiències o perquè les persones afectades pensen que no servirà de res.

És rellevant com aquest àmbit té agència pròpia, ja que la violència contra el col·lectiu és un aspecte molt rellevant i imprescindible a fer front, tot i així es considera que el global de les accions del pla realitzades per l'Ajuntament en pro dels drets de les persones del col·lectiu fomenten l'eradicació de l'LGTBIfòbia. Destaca en aquest àmbit les següents accions:

Taula 7. Accions realitzades per l'Ajuntament de Berga sobre la DASG a l'àmbit de l'LGTBIfòbia

Jornades formatives per a combatre la discriminació d'orientació i d'identitat sexual.	2017
Condemna pública per part de l'Ajuntament de Berga davant l'agressió homòfoba.	2017
Protocol intern contra l'assetjament sexual i de gènere amb perspectiva LGTBI.	2019
Sessió per promoure l'empoderament i la seguretat personal de les dones i persones transsexuals.	2019
Aplicació del Consell Comarcal Gender App.	2021

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Berga.

A Berga es segueix el mateix patró autonòmic comentat anteriorment, ja que **les agressions LGTBIfòbiques al municipi són majoritàriament de caire verbal**. I el SAI LGTBI Comarcal no acaba de fer la funció d'espai de denúncia, ja que és poc conegut

per la ciutadania. Tot i així, es posa en valor el ressò ciutadà i institucional de rebuig contra l'agressió física homòfoba que va tenir lloc al municipi al 2017.

També destaca com l'Ajuntament de Berga disposa d'un **Protocol contra l'assetjament sexual i de gènere amb perspectiva LGTBI pel personal propi de l'Ajuntament**. De la mateixa manera, que com s'ha comentat anteriorment, ha dut a terme formació sobre diversitat afectiva, sexual i de gènere a la policia local encarregada d'actuar davant agressions a l'espai d'oci.

Al 2017 es van organitzar unes jornades formatives per a combatre la discriminació per orientació i identitat sexual en l'àmbit educatiu en el marc del 17 de maig, dia Internacional contra l'homofòbia. I en la mateixa línia l'Ajuntament va organitzar al 2019 una sessió per promoure l'empoderament i la seguretat personal de les dones i persones transsexuals.

Per altra banda, **l'Ajuntament no ha realitzat campanyes de sensibilització específiques en contra de l'LGTBfòbia** però sí que ha incorporat la temàtica de forma tangencial en campanyes contra les violències sexuals.

Finalment destacar que el Consell Comarcal del Berguedà va presentar al 2021 una aplicació tecnològica per dispositius mòbils per prevenir les violències masclistes i LGTBIfòques entre el jovent de 14 a 25 anys. L'aplicació s'anomena **Gender App**, i s'empra per apropar a les persones d'aquestes franges d'edat a les oficines d'atenció i assessorament ciutadà com el Servei d'Informació i Atenció de les dones (SIAD) o el SAI LGTBI Comarcal, o l'Oficina Jove del Berguedà, les quals tenen entre d'altres objectius prevenir i actuar davant la violència masclista i LGTBIfòbica. L'aplicació integra també una nova mirada sobre els estereotips de gènere i pretén ampliar el coneixement sobre la sexualitat amb una perspectiva diversa i inclusiva.

II-lustració 11. Cartell informatiu de l'aplicació "Gender App".

Font: extret de la pàgina web de l'Ajuntament de Berga.

ÀREES DE MILLORA

PUNTS FORTS

<ul style="list-style-type: none"> • Manquen les campanyes de sensibilització específiques per lluitar contra la LGTBIfòbia, solen tenir un vincle amb la lluita contra les violències masclistes, el que suposa que no tinguin agència pròpia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Destaca positivament l'aprovació del Protocol contra l'assetjament sexual i de gènere amb perspectiva LGTBI pel personal propi de l'Ajuntament.
<ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> • S'han organitzat algunes jornades formatives contra la LGTBIfòbia, tot i que majoritàriament de forma aïllada.
<ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> • L'aplicació Gender App és una iniciativa molt valorada per apropar els serveis municipals contra les violències a les persones joves del municipi.

5.2.8. Diversitat cultural i religiosa

La diversitat cultural i religiosa és una realitat al nostre país, i l'Ajuntament de Berga mostra una ferma sensibilitat per promoure la cohesió social i la convivència basada en el respecte. En aquest context l'Ajuntament, i en concret la Regidoria de Feminismes i LGTBI va organitzar la sisena edició del projecte "Dones Actives" enfocat a generar un intercanvi cultural entre dones.

Tot i així, és rellevant com a l'haver recollit la veu de persones migrades del col·lectiu, s'ha identificat que les polítiques sobre la diversitat afectiva, sexual i de gènere sovint no integren la realitat de les persones migrades LGTBI+. En alguns casos s'ha comentat la manca de suport institucional entre països, un fet que queda lluny de les polítiques locals, però que val la pena mencionar.

Per altra banda, com s'ha comentat a l'inici del present document, s'ha identificat que hi ha un perfil concret, com són les dones migrades amb un nivell alfabetització baix, que queden excloses dels canals de comunicació i sensibilització actuals de l'Ajuntament. De manera que es proposa ser creatives en els canals i assegurar així que la informació arribi a tota la població de Berga.

Finalment en relació a la religió, i sense entrar en els valors de cada una de les religions presents a Berga, es posa de relleu la necessitat de sensibilitzar a la ciutadania en base el respecte, un valor compartir en totes les comunitats religioses.

ÀREES DE MILLORA	PUNTS FORTS
<ul style="list-style-type: none"> • Repensar els canals de difusió i comunicació de l'Ajuntament per arribar a la totalitat de la ciutadania de Berga. 	<ul style="list-style-type: none"> • La incorporació de les veus de perfils de persones amb diversitat cultural i religiosa diversa permet arribar a una realitat de la ciutadania de Berga, sovint invisibilitzada.

5.2.9. Drets laborals, Acció social i Habitatge

Les polítiques de diversitat afectiva, sexual i de gènere a Berga no s'han treballat de forma específica en l'àmbit laboral, el d'acció social, i el d'habitatge. De manera que atenent a la poca informació extreta en les diferents fonts d'informació realitzades s'ha considerat oportú l'agrupació dels resultats en un sol apartat.

És rellevant però, que aquests àmbits són necessaris per identificar realitats interseccionals, és a dir, per observar que el sistema sexe/gènere està creuat de manera simultània amb altres eixos de diferència/desigualtat estructurals relacionats com l'origen, la raça, la cultura, la classe social, l'edat, la funcionalitat, etc. que afecten de manera particular la vida de les persones (Creenshaw, 1991).

Destaca la voluntat de l'àrea d'habitatge en incorporar la diversitat afectiva, sexual i de gènere en les seves polítiques públiques específiques, però encara no s'han desplegat polítiques en aquest sentit. Així doncs al no comptar amb polítiques concretes d'aquests àmbits l'Ajuntament de Berga té més dificultats en aportar una mirada interseccional en les seves polítiques públiques sobre diversitat, afectiva sexual i de gènere. Tot i que es valora molt positivament la voluntat d'integrar en el procés d'aquest pla, la veu de persones en situació de vulnerabilitat, com s'ha mencionat a la metodologia, una veu sovint silenciada.

5.3. Recull de les prioritats identificades per les persones participants a tenir en compte en la futura elaboració del Pla Comarcal LGTBI.

Finalment en aquest darrer apartat es recullen les accions micro i macro considerades prioritàries per tal d'assolir nivells majors de sensibilitat, de respecte i de bona actuació cap al col·lectiu LGTBI+. Aquestes accions són els primers passos per consolidar el Pla d'Acció de Berga. Així doncs, s'han agrupat les accions esmentades en el procés de recollida d'informació en grans categories:

Compromís institucional:

- **Recursos humans i econòmics de l'Ajuntament**
  - o Augmentar el pressupost de l'Ajuntament destinat al col·lectiu.
  - o Incorporar una persona tècnica a la Regidoria LGTBI amb dedicació exclusiva a aquesta àrea.
  - o Incorporar persones del col·lectiu a l'Ajuntament.
- **Polítiques transversals**
  - o Establir polítiques públiques i accions transversals LGTBI+ al municipi.
- **Polítiques interseccionals**
  - o Incorporar polítiques públiques i accions interseccionals en matèria de diversitat afectiva, sexual i de gènere.
- **SAI LGTBI Comarcal**
  - o Augmentar el pressupost del SAI LGTBI Comarcal del Berguedà.
  - o Incorporar més personal humà professionalitzat. Evitar que recaigui tota la tasca sobre una persona individual com actualment.
  - o Realitzar campanyes de sensibilització del servei perquè sigui conegut per tota la ciutadania del municipi.

- Oferir un espai de trobada, on per exemple poder compartir agressions en un espai segur.
  - Establir una xarxa consolidada entre el servei i els centres educatius.
  - Consolidar el SAI LGTBI com a punt referent de la diversitat afectiva, sexual i de gènere.
  - Situar l'espai del SAI LGTBI fora de l'edifici del Consell Comarcal per mantenir la intimitat i l'anonimat en cas que es vulgui.
- **Xarxa intermunicipal**
    - Establir espais de coordinació i xarxa per definir accions conjuntes entre municipis de la comarca, com pot ser potenciant el rol del Consell Comarcal.
- **Serveis locals**
    - Iniciar serveis actualment situats a la capital de la comarca, de forma local situats a Berga, per evitar la necessitat de desplaçament de la ciutadania del municipi per accedir a aquests, com per exemple el servei de Trànsit.
- **Formació**
    - Realitzar formació al personal de l'Ajuntament sobre els conceptes bàsics de la Llei 11/2014 i en concret del deure d'intervenció.
- **Comunicació**
    - Repensar els canals de difusió de l'Ajuntament per arribar a tota la ciutadania, davant la identificació que hi ha col·lectius com per exemple dones migrades d'edat adulta que queden excloses dels canals actuals.
    - Utilitzar la televisió de Berga com un canal de difusió sobre temes de diversitat afectiva, sexual i de gènere enfocat a arribar a persones que no dominen o no tenen accés a internet.
    - Incorporar a la pàgina web de l'Ajuntament un apartat de recursos pel col·lectiu LGTBI+.
- **Llenguatge inclusiu**
    - Integrar el llenguatge inclusiu a les comunicacions i campanyes de l'Ajuntament, igual que en la documentació tant interna com externa.
- **Instal·lacions inclusives**
    - Evitar la senyalística binària dels lavabos en els equipaments municipals.
- **Difusió de protocols**
    - Difondre el Protocol intern contra l'assetjament sexual i de gènere amb perspectiva LGTBI entre el personal de l'Ajuntament.

Coeducació i diversitat afectiva, sexual i de gènere

- Assegurar el desenvolupament de la figura de referent coeducatiu a cada centre escolar, tal com està establert a Catalunya.
- Incorporar el llenguatge inclusiu en la documentació dels centres escolars i sensibilitzar als agents involucrats (alumnat, professorat, famílies) de la importància d'aquest.

- Realitzar campanyes de formació i/o sensibilització per a les famílies.
- Dur a terme formació i difusió del protocol d'actuació i acompanyament de l'alumnat trans*, de la Generalitat de Catalunya als centres escolars del municipi.
- Realitzar formació als professionals de l'àmbit educatiu en matèria de diversitat afectiva, sexual i de gènere.
- Dotar de recursos econòmics per aconseguir Escoles Rainbow al municipi.

Salut

- Treballar per integrar de forma consolidada la perspectiva de diversitat afectiva, sexual i de gènere als serveis d'Atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR) del municipi.
- Formar el personal sanitari en diversitat afectiva, sexual i de gènere.

Visibilitat i participació

- Reforçar les línies de subvenció específiques per fomentar el teixit associatiu LGTBI+ del municipi.
- Potenciar la visibilitat de referents positius del col·lectiu.
- Continuar realitzant campanyes de sensibilització sobre la diversitat afectiva, sexual i de gènere, destacant diades com el 28 de juny, dia Internacional de l'Orgull LGTBI+, però també de forma transversal al llarg de l'any.
- Incorporar campanyes de sensibilització en contra la rumorologia del col·lectiu LGTBI+.
- Oferir tallers de sensibilització des del testimoni de persones del col·lectiu LGTBI+ per fomentar l'empatia i el respecte cap a la diversitat afectiva, sexual i de gènere.

Esport i lleure

- Continuar amb la formació del personal esportiu sobre com prevenir i reconèixer la violència.

Cultura i oci

- Incorporar més referents LGTBI+ a la programació cultural del municipi, de forma transversal.
- Incloure llibres i material bibliogràfic a la biblioteca municipal sobre la diversitat afectiva, sexual i de gènere.

Acció social

- Realitzar tallers de sensibilització a residències de persones grans.

Habitatge

- Realitzar polítiques d'habitatge inclusiu.

Drets laborals i Diversitat cultural i religiosa

Finalment afegir que, s'ha jerarquitzat els àmbits d'actuació més prioritaris per treballar el tema LGTBI+ a Berga per part de les persones enquestades i coincideix, tal com s'observa a la següent taula que en primera posició es troba l'àmbit educatiu, seguit de la necessitat de visibilitzar el col·lectiu, treballar aspectes vinculats amb la cultura i l'oci,

els drets laborals i la diversitat cultural i religiosa i a una distància prudencial es troba l'àmbit sanitari, acció social, LGTBIfòbia, l'esport i lleure i l'habitatge.

Taula 8. Àmbits prioritaris d'actuació al Pla Local LGTBI+ identificades per part de les persones participants a l'enquesta ciutadana.

Àmbits prioritaris	Núm de respostes
Coeducació	28
Visibilitat i participació	13
Cultura i oci	10
Drets laborals	10
Diversitat cultural i religiosa	10
Salut	9
Acció social	9
LGTBIfòbia	8
Esport i lleure	6
Habitatge	4

Base:107.

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats de l'enquesta ciutadana.

6. PLA D'ACCIÓ PER LA DIVERSITAT AFECTIVA, SEXUAL I DE GÈNERE DE BERGA

En aquest apartat presentem les línies d'acció, objectius i accions que formaran part del pla d'acció per la diversitat afectiva, sexual i de gènere (DASG) de Berga, les quals han estat elaborades a partir de les aportacions de les diverses persones que van participar en les diferents fases de la diagnosi.

També s'inclouen algunes propostes d'accions i/o objectius, que des de l'equip de recerca de l'Institut Diversitas, com a persones investigadores del procés, considerem que són pertinents a la realitat de Berga, i per tant, si ho considereu adequat podrien servir a la implementació del Pla al municipi. Per diferenciar-les, utilitzarem la següent clau de colors:

- En negre: propostes sorgides de la diagnosi realitzada a Berga.
- En blau: propostes per part de l'Institut Diversitas.

En cadascuna de les accions recollides s'inclouen apartats orientats a definir les àrees responsables de la seva implementació i els terminis en què s'espera realitzar-les, i el

pressupost necessari per fer-ho; tot això, d'acord a la valoració política i tècnica que es faci per part de les persones responsables de la implementació del pla a l'Ajuntament.

LÍNIA D'ACCIÓ 1: COMPROMÍS INSTITUCIONAL

L1 / Objectiu 1: Incorporar la perspectiva LGTBI+ de manera transversal en les polítiques de l'Ajuntament.				
Accions	Indicadors	Responsable(s)	Pressupost	Termini
<ul style="list-style-type: none"> Aprovació i difusió del Pla Local de DASG. 	<ul style="list-style-type: none"> Existència d'un document que descrigui les responsabilitats de cada àrea de l'Ajuntament en la implementació del Pla. Existència d'una comissió de l'Ajuntament que vetlli per l'execució del Pla. Nº de reunions realitzades per la comissió de seguiment. 			
<ul style="list-style-type: none"> Augment del pressupost destinat a les polítiques públiques sobre la DASG. 	<ul style="list-style-type: none"> Import i % del pressupost anual de l'Ajuntament de Berga destinat al desenvolupament del Pla LGTBI. 			
<ul style="list-style-type: none"> Incorporació de la figura "tècnica d'igualtat" amb dedicació exclusiva a l'àrea de Feminismes i LGTBI. 	<ul style="list-style-type: none"> Incorporació (o no) de la figura. 			
<ul style="list-style-type: none"> Difusió i formació del Protocol intern contra l'assetjament sexual i de gènere amb perspectiva LGTBI+ entre el personal de l'ajuntament. 	<ul style="list-style-type: none"> Nº d'accions de difusió realitzades. Nº de persones receptores de la difusió. Nº de formacions realitzades. % de persones formades, respecte del total de treballadores de l'Ajuntament. 			
<ul style="list-style-type: none"> Formació de personal de l'Ajuntament en perspectiva LGTBI+, i en el deure d'intervenció. 	<ul style="list-style-type: none"> Nº de formacions realitzades. % de persones formades, respecte del total de treballadores de l'Ajuntament. Valoració de la formació per part de les persones assistents i de la persona/es formadores. 			
<ul style="list-style-type: none"> Incorporació de la DASG a la documentació, comunicacions i 	<ul style="list-style-type: none"> Nº de documents municipals amb la identificació de gènere no binària (home / dona / no binari). 			

campanyes (tant internes com externes) de l'ajuntament.	<ul style="list-style-type: none"> Nº de documents que reconeguin la diversitat familiar. Existència (o no) d'un protocol que permeti el canvi de nom de les persones trans* en la documentació municipal. 			
<ul style="list-style-type: none"> Creació d'un panel informatiu físic a un punt central de Berga, com a canal de difusió de l'ajuntament per arribar a la població sense accés a la tecnologia. 	<ul style="list-style-type: none"> Creació (o no) del panel informatiu físic. Nº d'informació penjada en aquest. 			
<ul style="list-style-type: none"> Estudi de la possibilitat d'incloure un espot publicitari en pro de la DASG a la televisió de Berga 	<ul style="list-style-type: none"> Inclusió (o no) d'un espot publicitari sobre la DASG. Nº de projeccions. 			
<ul style="list-style-type: none"> Creació d'un apartat específic sobre DASG a la pàgina web de l'ajuntament, destinat a difondre recursos per al col·lectiu LGTBI+. 	<ul style="list-style-type: none"> Creació (o no) de l'apartat web sobre DASG. 			
<ul style="list-style-type: none"> Consolidació de la coordinació i la xarxa entre diversos ajuntaments de la comarca i el Consell Comarcal per a realitzar accions conjuntes en pro de la DASG. 	<ul style="list-style-type: none"> Nº de reunions de coordinació realitzades. Nº i descripció d'accions impulsades conjuntament. 			
<ul style="list-style-type: none"> Treball per la incorporació de serveis com Trànsit i altres serveis de salut sexual i reproductiva a Berga per evitar grans desplaçaments de la ciutadania de Berga per accedir a ells. 	<ul style="list-style-type: none"> Incorporació (o no) del servei Trànsit a Berga. Incorporació (o no) de serveis de salut sexual i reproductiva a Berga. 			

L1 / Objectiu 2: Incorporar la perspectiva interseccional en el disseny de les polítiques LGTBI+ de l'ajuntament.				
Accions	Indicadors	Responsable(s)	Pressupost	Termini

<ul style="list-style-type: none"> • Disseny de polítiques locals LGTBI+ que tinguin present les discriminacions encreuades del col·lectiu, per exemple per raó de classe social, diversitat cultural, d'origen o religiosa, entre d'altres. 	<ul style="list-style-type: none"> • N° de polítiques locals LGTBI+ que incloguin la perspectiva interseccional. • Relació dels eixos de diversitat inclosos en les polítiques locals LGTBI+. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Incorporació de la diversitat LGTBI, ètnica, d'edat, funcional, entre altres, en els materials de difusió dels ens locals que utilitzin imatges 	<ul style="list-style-type: none"> • N° de documents que reconeixin la diversitat ètnica. • N° de documents que reconeixin la diversitat d'edat. • N° de documents que reconeixin la diversitat funcional. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Disseny d'accions culturals que mostrin la diversitat interna del col·lectiu LGTBI en termes d'origen, edat, corporal, de classe, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> • N° de d'accions culturals que mostren la diversitat del col·lectiu LGTBI del territori en termes d'origen, edat, corporal, de classe, etc. 			

LÍNIA D'ACCIÓ 2: COEDUCACIÓ I DASG

L2 / Objectiu 1: Fomentar el respecte a la DASG als centres educatius del municipi.				
Accions	Indicadors	Responsable(s)	Pressupost	Termini
<ul style="list-style-type: none"> • Supervisió de la incorporació de la figura de referent coeducador als centres escolars, tal com està establert a Catalunya. 	<ul style="list-style-type: none"> • N° de centres escolars amb la figura de referent coeducatiu. 			

<ul style="list-style-type: none"> • Formació del professorat municipal en matèria LGTBI+. 	<ul style="list-style-type: none"> • N° d'accions formatives realitzades. • N° d'hores de formació impartides. • N° de persones formades. • Nivell de satisfacció de les persones formades. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Realització de campanyes de sensibilització, xerrades, tallers i activitats als centres educatius en matèria de DASG de forma continuada, per a l'alumnat. 	<ul style="list-style-type: none"> • N° i tipologia d'accions de sensibilització, xerrades, tallers, etc. realitzades per cada centre. • N° de persones participants. • Nivell de satisfacció de les persones participants. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Realització de tallers i xerrades en matèria de DASG per a les famílies. 	<ul style="list-style-type: none"> • N° i tipologia d'accions de sensibilització, xerrades, tallers, etc. realitzades per cada centre. • N° de persones participants. • Nivell de satisfacció de les persones participants. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Difusió i formació del protocol d'actuació i acompanyament de l'alumnat trans*, de la Generalitat de Catalunya als centres escolars del municipi. 	<ul style="list-style-type: none"> • N° d'accions de difusió realitzades. • N° d'accions formatives realitzades. • N° d'hores de formació impartides. • N° i perfil de les persones formades. • Nivell de satisfacció de les persones formades. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Adaptació dels formularis dels centres educatius perquè tinguin en compte la diversitat familiar. 	<ul style="list-style-type: none"> • N° de documents amb la identificació de gènere no binària. • N° de documents que reconeixin la diversitat familiar. • Existència d'un protocol pel canvi de nom de les persones trans en la documentació dels centres. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Acompanyament en l'aplicació d'un protocol per a l'abordatge de les agressions sexistes i LGTBIfòbiques als centres educatius del municipi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Existència (o no) d'un protocol per l'abordatge de les agressions sexistes i LGTBIfòbiques als centres educatius. • N° de sessions informatives internes sobre el protocol. • N° de persones participants a les sessions informatives. 			

<ul style="list-style-type: none"> • Dotació de recursos econòmics per aconseguir Escoles Rainbow al municipi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Presència (o no) d'escoles Rainbow al municipi. 			
---	---	--	--	--

L2 / Objectiu 2: Reforçar la coordinació entre el SAI i els centres educatius del municipi.				
Accions	Indicadors	Responsable(s)	Pressupost	Termini
<ul style="list-style-type: none"> • Creació d'una xarxa entre el SAI i els centres educatius del municipi. 	<ul style="list-style-type: none"> • N° de derivacions dels centres al SAI. • N° de reunions de coordinació realitzades. • N° i descripció d'accions impulsades conjuntament. • N° d'acompanyaments del SAI a alumnat o famílies LGTBI+ dels centres. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Difusió als centres educatius dels recursos i serveis disponibles al municipi per atendre les necessitats de les persones LGTBI+. 	<ul style="list-style-type: none"> • N° de presentacions realitzades. • N° d'assistents a les presentacions. • N° de fulletons repartits. 			

LÍNIA D'ACCIÓ 3: SALUT

L3 / Objectiu 1: Incorporar la perspectiva de la DASG a les polítiques de salut municipal i als centres de salut de Berga.
--

Accions	Indicadors	Responsable(s)	Pressupost	Termini
<ul style="list-style-type: none"> Formació en matèria de DASG al personal sanitari, destacant el personal del servei d'Atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR). 	<ul style="list-style-type: none"> Nº d'accions formatives realitzades. Nº d'hores de formació impartides. Nº de persones formades. Nivell de satisfacció de les persones formades. 			
<ul style="list-style-type: none"> Motivar a l'adaptació dels formularis del CAP perquè tinguin en compte la diversitat afectiva, sexual i de gènere. 	<ul style="list-style-type: none"> Nº de documents amb identificació de gènere no binària. Nº de documents que reconeguin la diversitat familiar. 			
<ul style="list-style-type: none"> Continuació de l'elaboració de campanyes de sensibilització sobre la salut sexual i reproductiva de les persones LGTBI+. 	<ul style="list-style-type: none"> Nº de campanyes realitzades. Nº i tipologia de materials de difusió repartits. Nº de persones participants de les accions. 			

LÍNIA D'ACCIÓ 4: VISIBILITAT I PARTICIPACIÓ

L4 / Objectiu 1: Promoure la visibilitat del col·lectiu LGTBI+ al municipi.				
Accions	Indicadors	Responsable(s)	Pressupost	Termini
<ul style="list-style-type: none"> Manteniment de la commemoració de les diades més significatives del col·lectiu LGTBI+. 	<ul style="list-style-type: none"> Nº i nom de diades celebrades anualment. Nº i relació d'accions commemoratives realitzades. Nº de participants en les accions commemoratives. Nº de publicacions sobre el tema a les xarxes de l'ajuntament. 			
<ul style="list-style-type: none"> Commemoració de les diades més invisibilitzades del col·lectiu 	<ul style="list-style-type: none"> Nº i nom de les diades celebrades. Nº i relació d'accions commemoratives realitzades. 			

(lesbianes, bisexuals, intersexuals, etc.).	<ul style="list-style-type: none"> • N° de participants en les accions commemoratives. • N° de posts sobre les diades a les xarxes de l'Ajuntament. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Elaboració de campanyes de sensibilització més enllà de les diades, a través de testimonis del col·lectiu per apel·lar a l'empatia de la població del municipi. 	<ul style="list-style-type: none"> • N° i relació d'accions de sensibilització realitzades anualment. • N° de participants en les accions. • N° de publicacions sobre el tema a les xarxes de l'ajuntament. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Elaboració de campanyes de sensibilització en contra la rumorologia del col·lectiu LGTBI+ 	<ul style="list-style-type: none"> • N° i relació d'accions de sensibilització realitzades anualment. • N° de participants en les accions. • N° de publicacions sobre el tema a les xarxes de l'ajuntament. 			

L4 / Objectiu 2: Promoure la participació i l'associacionisme LGTBI+ al municipi.				
Accions	Indicadors	Responsable(s)	Pressupost	Termini
<ul style="list-style-type: none"> • Promoció de les línies de subvenció específiques per fomentar el teixit associatiu LGTBI+ local. 	<ul style="list-style-type: none"> • Import destinat a subvencions per a entitats que incorporin projectes amb perspectiva de gènere i LGTBI+. • N° d'entitats receptores de subvencions anualment. • N° i tipologia de projectes subvencionats anualment. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Augment de la coordinació entre l'ajuntament i l'entitat intercomarcal Tal Com Som, per realitzar accions conjuntament. 	<ul style="list-style-type: none"> • N° d'accions de coordinació realitzades. • N° de persones participants en aquestes. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Creació d'espais de trobada periòdics al centre cívic, o a altres espais, per persones del 	<ul style="list-style-type: none"> • N° de quedades realitzades. • N° de persones participants en aquestes. 			

col·lectiu amb l'objectiu de crear espais segurs de creació de xarxa comunitària.				
---	--	--	--	--

LÍNIA D'ACCIÓ 5: ESPORTS I LLEURE

L5 / Objectiu 1: Promoure la DASG a l'àmbit esportiu local.				
Accions	Indicadors	Responsable(s)	Pressupost	Termini
<ul style="list-style-type: none"> Continuació de la formació del personal de l'àmbit esportiu local en matèria LGTBI+. 	<ul style="list-style-type: none"> Nº d'accions formatives realitzades. Nº d'hores de formació impartides. Nº i perfil de les persones formades. Nivell de satisfacció de les persones formades. 			
<ul style="list-style-type: none"> Incorporació de la DASG de forma visual en el marxandatge i material de difusió de la campanya "Vull l'esport". 	<ul style="list-style-type: none"> Nº de materials de la campanya "Vull l'esport" que mostren la DASG. 			
<ul style="list-style-type: none"> Incorporació del llenguatge inclusiu als formularis i la documentació dels equipaments esportius municipals, igual que les necessitats del col·lectiu trans* a l'hora de fer el registre (nom, gènere). 	<ul style="list-style-type: none"> Nº de documents municipals amb la identificació de gènere no binària (home / dona / no binari). Nº de documents que reconeixin la diversitat familiar. 			
<ul style="list-style-type: none"> Adaptació dels equipaments esportius del municipi per fer-los 	<ul style="list-style-type: none"> % d'equipaments esportius municipals inclusius (vestuaris no binaris, lavabos mixtes). 			

segurs per a les persones LGTBI+, especialment les persones trans*.	<ul style="list-style-type: none"> • Relació de les adaptacions realitzades en els equipaments. • N° de persones trans* que han sol·licitat aquests espais. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Creació d'una campanya en pro de la DASG a l'esport a coordinació amb els centres esportius del municipi (privats i públics). 	<ul style="list-style-type: none"> • N° i tipologia d'accions de sensibilització realitzades. • N° de persones participants. • Nivell de satisfacció de les persones participants. 			

L5 / Objectiu 2: Promoure la incorporació de la perspectiva de la DASG en el lleure.				
Accions	Indicadors	Responsable(s)	Pressupost	Termini
<ul style="list-style-type: none"> • Continuació de la formació del personal de les entitats de lleure en matèria LGTBI+. 	<ul style="list-style-type: none"> • N° d'accions formatives realitzades • N° d'hores de formació impartides • N° de persones formades • Nivell de satisfacció de les persones formades. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Incorporació del llenguatge inclusiu als formularis i la documentació de les entitats de lleure. 	<ul style="list-style-type: none"> • N° de documents amb la identificació de gènere no binària (home / dona / no binari). • N° de documents que reconeguin la diversitat familiar. 			

LÍNIA D'ACCIÓ 6: CULTURA I OCI

L6 / Objectiu 1: Reforçar la presència de la DASG en la programació cultural.				
Accions	Indicadors	Responsable(s)	Pressupost	Termini
<ul style="list-style-type: none"> • Reforç de la incorporació de ponents del col·lectiu LGTBI+ als actes culturals del municipi. 	<ul style="list-style-type: none"> • N° i tipologia d'activitats amb temàtica LGTBI+ en la programació cultural local. • N° de persones assistents als actes. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Creació d'un fons específic sobre DASG a la biblioteca municipal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Existència (o no) d'un fons específic sobre DASG a la biblioteca municipal. 			

L6 / Objectiu 2: Reforçar la sensibilització sobre diversitat afectiva, sexual i de gènere als espais d'oci del municipi.				
Accions	Indicadors	Responsable(s)	Pressupost	Termini
<ul style="list-style-type: none"> • Augment de la incorporació de la DASG al marxandatge i cartells informatius i de difusió de la campanya "Vull la nit" i els Punts Lila. 	<ul style="list-style-type: none"> • N° de materials de la campanya "Viu la nit" que mostren la DASG. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Manteniment de la formació sobre DASG a les comparses de la Patum i als agents vinculats a la gestió d'agressions denunciades en l'espai d'oci. 	<ul style="list-style-type: none"> • N° d'accions formatives realitzades. • N° d'hores de formació impartides. • N° de persones formades. • Nivell de satisfacció de les persones formades. 			

LÍNIA D'ACCIÓ 7: LGTBIFÒBIA

L7 / Objectiu 1: Establir mecanismes d'acompanyament i denúncia per a les víctimes d'LGTFBfòbia.				
Accions	Indicadors	Responsable(s)	Pressupost	Termini
<ul style="list-style-type: none"> Creació de campanyes específiques de sensibilització per contribuir a erradicar la LGTFBfòbia, independents de la lluita contra la violència masclista. 	<ul style="list-style-type: none"> Nº de campanyes de difusió realitzades. Nº de persones destinatàries de les campanyes. 			
<ul style="list-style-type: none"> Elaboració de campanyes de sensibilització per contribuir a la identificació de la LGTFBfòbia naturalitzada i invisibilitzada. 	<ul style="list-style-type: none"> Nº i tipologia d'accions de sensibilització realitzades. Nº de persones destinatàries i/o participants. Nivell de satisfacció de les persones participants. 			
<ul style="list-style-type: none"> Incorporació de Protocols específics per combatre la LGTFBfòbia al municipi. 	<ul style="list-style-type: none"> Existència (o no) d'un protocol específic per combatre la LGTFBfòbia al municipi. 			

LÍNIA D'ACCIÓ 8: ACCIÓ SOCIAL

L8 / Objectiu 1: Promoure la visibilitat, el reconeixement i l'atenció de les persones LGTFBf+ grans.				
Accions	Indicadors	Responsable(s)	Pressupost	Termini
<ul style="list-style-type: none"> Visibilitzar persones LGTFBf+ grans. 	<ul style="list-style-type: none"> Nº i tipologia de campanyes o accions de visibilització realitzades. Nº de persones destinatàries de les campanyes o accions. Indicadors específics de la campanya (Nº de cartells, publicacions, a xarxes socials, etc.). 			

<ul style="list-style-type: none"> Realització de campanyes de sensibilització, xerrades, tallers i activitats a les residències de persones grans en matèria de DASG. 	<ul style="list-style-type: none"> Nº i tipologia d'accions de sensibilització, xerrades, tallers, etc. realitzades per cada centre. Nº de persones participants. Nivell de satisfacció de les persones participants. 			
---	--	--	--	--

L8 / Objectiu 2: Promoure la visibilitat, el reconeixement i l'atenció de les persones LGTBI+ estrangeres i/o amb referents culturals diversos.				
Accions	Indicadors	Responsable(s)	Pressupost	Termini
<ul style="list-style-type: none"> Visibilitzar persones LGTBI+ estrangeres o d'òrgens diversos. 	<ul style="list-style-type: none"> Nº i tipologia de campanyes o accions de visibilització realitzades. Nº de persones destinatàries de les campanyes o accions. Indicadors específics de la campanya (Nº de cartells, publicacions, a xarxes socials, etc.). 			

LÍNIA D'ACCIÓ 9: HABITATGE

L8 / Objectiu 1: Promoure la inserció laboral de les persones del col·lectiu LGTBI+, en especial atenció de les persones trans*.				
Accions	Indicadors	Responsable(s)	Pressupost	Termini
<ul style="list-style-type: none"> Incorporació de polítiques d'habitatge inclusiu, en especial atenció per a persones trans*. 	<ul style="list-style-type: none"> Nº d'habitatges inclusius promocionats per l'ajuntament. 			

7. GLOSSARI

- **Androgínia.** Les persones andrògines són aquelles que tenen una expressió de gènere ambigua, que escapa de les lògiques binàries de la feminitat i de la masculinitat.
- **Asexual.** Orientació sexual d'una persona que no sent atracció eròtica cap a altres persones. Pot relacionar-se afectivament i romànticament. No implica necessàriament no tenir libido, o no practicar sexe, o no poder sentir excitació.
- **Bisexual.** Fa referència a una persona que es pot sentir atreta emocionalment o sexualment per persones de diferent sexe (Takács, 2006).
- **Cisgènere** (o cis). Fa referència a una persona que no és trans, és a dir, que s'identifica amb la identitat de gènere que li ha estat assignada en néixer.
- **Expressió de gènere.** És la manera en la que cada persona expressa el gènere sentit (home, dona, o tots dos, o cap dels dos, o de manera fluida). L'aparença, la indumentària, el comportament, el pentinat, la veu o la manera d'ocupar l'espai, són alguns dels elements que la conformen.
- **Gènere no binari.** Persona que no s'identifica ni com a dona ni com a home.
- **Identitat de gènere.** Fa referència a l'experiència de gènere que una persona sent internament i individualment, que pot coincidir o no amb el sexe assignat al néixer.
- **Heteronormativitat** (o heterosexualitat obligatòria). Es tracta d'entendre l'heterosexualitat no només com una pràctica sexual, sinó també com un sistema social, una imposició que el patriarcat realitza mitjançant els diversos discursos mèdics, artístics, educatius, religiosos, jurídics, etc. i a través de diverses institucions que presenten l'heterosexualitat com a necessària per al funcionament de la societat i com l'únic model vàlid de relació afectivo-sexual.
- **Heterosexualitat.** Fa referència a l'atracció emocional, romàntica o sexual envers les persones del sexe oposat.
- **Homofòbia.** Por o l'aversion irracional contra l'homosexualitat i contra les persones lesbianes, gais o bisexuals (LGB) basada en el prejudici (FRA, 2009).
- **Homosexualitat.** És l'atracció emocional, romàntica o sexual envers les persones del mateix sexe.
- **Intersexualitats.** Les persones intersexuals o amb DDS (diversitats del desenvolupament sexual) són persones que presenten una combinació intermèdia, ambigua o atípica dels trets físics que s'atribueixen a homes i dones, en relació als cromosomes i/o a la variabilitat genètica o gonadal, o a les diferències sexuals congènites.
- **Lesbofòbia.** Por o l'aversion irracional contra les dones lesbianes.
- **LGBTI.** Acrònim que es fa servir per fer referència col·lectivament a les persones lesbianes, gais, bisexuals, trans i intersexuals.
- **LGBTIfòbia.** Por o l'aversion irracional contra les persones del col·lectiu LGTBI.
- **Orientació afectiva-sexual.** Fa referència a l'atracció emocional, afectiva i sexual vers persones d'un altre gènere (heterosexualitat) o del mateix gènere (homosexualitat) o de més d'un gènere (bisexualitat, pansexualitat), o bé absència d'atracció (asexualitat).
- **Queer.** Persona que no subscriu la divisió binària tradicional dels gèneres i rebutja identificar-se amb un home o amb una dona o amb una orientació sexual específica.
- **Sexili.** Obligació que sent una persona del col·lectiu LGBT de marxar a un altre lloc de residència, o fes ús de serveis públics d'altres espais d'on es resideix, per poder viure de manera lliure i oberta la pròpia orientació sexual o identitat de gènere.

- **Sistema binari.** Construcció social i classificació de la realitat en funció a les categories d'home i dona, enteses com a úniques, naturals, excloents entre sí i estanques. Aquesta manera d'entendre i classificar la realitat invisibilitza altres experiències relacionades amb el gènere, el sexe i la sexualitat.
- **Trans.** Les persones trans són persones amb una identitat de gènere diferent del gènere assignat en néixer i que poden decidir o no dur a terme canvis corporals (quirúrgics, hormonals, etc.) per adequar-se a la imatge corporal socialment establerta en funció del seu gènere sentit. Les **dones trans** (o trans femenines) han nascut en un cos considerat de mascle i se senten dones, mentre que els **homes trans** (o trans masculins) han nascut en un cos considerat de femella i se senten home.
- **Transfòbia.** Por o l'aversion irracional cap a les persones trans i/o cap a aquelles persones que no compleixen amb les normes de gènere (dones masculines, homes femenins, persones amb expressions de gènere ambigües, etc.)
- **Transgènere.** Persones trans que tot i no sentir-se identificades amb el gènere assignat en néixer, decideixen viure el seu gènere **sense fer modificacions corporals** (hormonals o quirúrgiques).
- **Transsexualitat.** Persones trans que **han decidit realitzar canvis corporals** (hormonals o quirúrgics) per a que els seus cossos s'assemblin als paràmetres socialment acceptats i reconeguts com a part del seu gènere sentit.

8. BIBLIOGRAFIA

- Butler, J. (1990). *El Género en disputa*. Barcelona: Paidós, 2007. Pàgines 263-275
- Coll-Planas, G.; Vidal, M. (2013). *Dibuixant el gènere*. València: Edicions 96.
- Crenshaw, K.W. (1991). Cartografiando los márgenes: interseccionalidad, políticas identitarias, y violencia contra las mujeres de color. En platero, L. (2012), *Intersecciones: cuerpos y sexualidades en la encrucijada*. Pàg. 87-122. Ediciones Bellaterra, Barcelona.
- Diputació de Barcelona (2017). *Guia per l'elaboració de plans locals LGTBI*.
- Fausto-Sterling, A. (2000). *Cuerpos sexuados*. Editorial Melusina, Barcelona, 2006.
- Hill Collins, P. (1991). *Black Feminist ought. Knowledge, consciousness, and the politics of empowerment*. Londres: Routledge.
- FRA (2009). *Homophobia and Discrimination on Grounds of Sexual Orientation in the EU Member States: e Social Situation*. Viena: European Union Agency for Fundamental Rights,
- Generalitat de Catalunya (2016). Llei 11/2014, del 10 d'octubre per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia. *Quaderns de Lesgislació*, N° 100.
- Laqueur, T. (1994). *La construcción del sexo. Cuerpo y género desde los griegos hasta Freud*. Madrid: Cátedra.
- Missé, M. (2018). *A la conquista del cuerpo equivocado*. Barcelona. Editorial Egales.
- Platero, L. (ed.) (2012). *Intersecciones: cuerpos y sexualidades en la encrucijada*. Barcelona. Ediciones Bellaterra.
- Rich, A. (1980). Heterosexualidad obligatoria y existencia lesbiana. en Rich, A. *Sangre, pan y poesía* (pp. 41-86). ed. Icaria. Barcelona, 2001.
- Rubin, G. (1975). El tráfico de mujeres: notas sobre la economía política del sexo. *Revista nueva antropología*, no 30. (pp. 95-145). Universidad Nacional Autónoma de México. México DF, 1986.

- Tácks, j. (2006). *Social exclusion of young lesbian, gay, bisexual and transgender (lgbt) people in Europe*.
- Wittig, M. (1980). *El pensamiento heterosexual*. Ed. Egales. Madrid, 2006.

9. ANNEXES

ANNEX-1: Guió del Qüestionari a les tècniques de l'Ajuntament

Qüestionari

Com es treballa la qüestió LGTBI a l'Ajuntament de Berga

En aquest qüestionari trobaràs una sèrie de preguntes que ens ajudaran a conèixer com s'està treballant la qüestió de la diversitat afectiva, sexual i de gènere a l'Ajuntament de Berga. L'objectiu del qual és aconseguir una radiografia del diagnòstic més precís, a partir del qual s'establiran les línies d'actuació i prioritització per la construcció del Pla d'Acció. Som conscients que l'organització de l'Ajuntament s'estructura a partir de diverses àrees o departaments, de manera que serà de gran utilitat que cada departament contesti les preguntes que li apliquen.

Per altra banda, si vols afegir matisos per explicar millor la teva resposta, fes-ho al requadre que trobaràs al final de cada apartat. Per facilitar el qüestionari, hem agrupat les preguntes per àmbits (Educació, Salut, etc.) i –en la majoria dels casos– les hem plantejat només amb dues opcions de resposta (SI/NO).

Moltes gràcies pel teu temps!

1. ORGANITZACIÓ MUNICIPAL I COMUNICACIÓ

- 1.1. Disposeu d'un Pla d'Igualtat Intern propi de l'Ajuntament? (SI /NO)
  - El Pla recull d'alguna manera la diversitat afectiva, sexual i de gènere? (SI /NO /Com? Premeu aquí per escriure text.)
- 1.2. Les comunicacions (internes i externes) de l'Ajuntament tenen en compte el criteri de la diversitat afectiva sexual i de gènere en l'ús del llenguatge i/o les imatges? (SI /NO /Com? Premeu aquí per escriure text.)
- 1.3. Els formularis i la documentació de l'ajuntament reconeixen la diversitat afectiva, sexual i de gènere i la diversitat familiar? (SI /NO)
- 1.4. L'Ajuntament forma part de la Xarxa de Municipis LGTBI de Catalunya? (SI /NO)
- 1.5. Esteu treballant per incorporar les polítiques LGTBI de manera transversal a l'Ajuntament? (SI /NO /Com? Premeu aquí per escriure text.)
- 1.6. Heu fet formació sobre temàtica LGTBI al personal de l'Ajuntament? (SI /NO)

- 1.7. Heu fet formació sobre temàtica LGTBI als i les polítiques de l'Ajuntament? (SI /NO)
- 1.8. Compteu amb un SAI propi? (SI /NO /En procés)
- Disposeu de dades en relació les atencions realitzades? (SI /NO)
  - Disposeu de dades del perfil de les persones ateses? (SI /NO)
  - En cas que no disposeu de SAI propi, teniu contacte amb el SAI comarcal més proper? (SI /NO / Quin contacte? Premeu aquí per escriure text.)
- 1.9. Coneixeu i/o utilitzeu altres serveis comarcals disponibles per atendre les persones LGTBI? (SI /NO)
- 1.10. Compteu amb una partida pressupostària per realitzar accions o polítiques de diversitat afectiva sexual i de gènere? (SI /NO /Quin import? Premeu aquí per escriure text.)

** Si heu contestat "SI" en algunes de les preguntes anteriors, si us plau, ens podeu facilitar informació detallada sobre el que vàreu fer? (memòria de les activitats, resultats quantitius i/o qualitius, etc.) Gràcies!

Vols afegir algun comentari o observació sobre la tasca que heu fet a l'Ajuntament en aquest àmbit?

2. COEDUCACIÓ I DIVERSITAT AFECTIVA, SEXUAL I DE GÈNERE

- 2.1. Heu fet accions de sensibilització i/o formació sobre diversitat afectiva-sexual i de gènere als centres educatius del municipi adreçades als següents grups destinataris? (SI/NO/Quines? *Exposa-ho al quadre de text*)
- Alumnat
    - Infantil (SI /NO)
    - Primària (SI /NO)
    - Secundària (SI /NO)
    - Escola d'adults (SI /NO)
  - Professorat
    - Infantil (SI /NO)
    - Primària (SI /NO)
    - Secundària (SI /NO)
    - Escola d'adults (SI /NO)
  - Famílies
    - Infantil (SI /NO)
    - Primària (SI /NO)
    - Secundària (SI /NO)
    - Escola d'adults (SI /NO)
  - Altres agents educatius (monitoratge, consergeria...)
    - Infantil (SI /NO)
    - Primària (SI /NO)
    - Secundària (SI /NO)
    - Escola d'adults (SI /NO)

- 2.2. Els formularis i la documentació propis dels centres educatius del municipi reconeixen la diversitat afectiva, sexual i de gènere i la diversitat familiar? (SI /NO/Com? Premeu aquí per escriure text.)
- 2.3. Existeix alguna instància de coordinació entre l'Àrea d'Igualtat i LGTBI de l'Ajuntament i els centres educatius del municipi per abordar aquesta qüestió? /NO/Com? Premeu aquí per escriure text.)

** Si heu contestat "SI" en alguns dels grups, si us plau, ens podeu facilitar informació detallada sobre el que vàreu fer? (memòria de les activitats, resultats quantitius i/o qualitius, etc.) Gràcies!

Vols afegir algun comentari o observació sobre la tasca que heu fet a l'Ajuntament en aquest àmbit?

3. SALUT

- 3.1. Heu fet formació sobre salut LGTBI al personal sanitari del municipi? (SI /NO)
- 3.2. Heu fet accions o campanyes per promoure la perspectiva de la diversitat afectiva, sexual i de gènere en l'àmbit sanitari? (SI/NO)
- 3.3. S'incorpora la perspectiva LGTBI en el cas de fer campanyes de prevenció sexual i reproductiva? (SI/NO/ Com? Premeu aquí per escriure text.)
- 3.4. Els formularis i la documentació propis del CAP del municipi reconeixen la diversitat afectiva, sexual i de gènere? (SI/NO)
- 3.5. El personal sanitari del municipi coneix i/o es coordina amb el SAI (Servei d'Atenció Integral LGTBI) del territori per derivar persones amb inquietuds o necessitats relacionades amb la seva diversitat afectiva, sexual i/o de gènere? (SI/NO)

** Si heu contestat "SI" en algunes de les preguntes anteriors, si us plau, ens podeu facilitar informació detallada sobre el que vàreu fer? (memòria de les activitats, resultats quantitius i/o qualitius, etc.) Gràcies!

Vols afegir algun comentari o observació sobre la tasca que heu fet a l'Ajuntament en aquest àmbit?

4. VISIBILITAT I PARTICIPACIÓ

- 4.1. Feu accions per commemorar el 28 de Juny, Dia Internacional de l'Alliberament LGTBI i el 17 de Maig, Dia contra l'LGTBIfòbia? SI/NO/Quines? Premeu aquí per escriure text.)
- 4.2. Commemoreu alguna altra diada dels col·lectius LGTBI+? (SI/NO) /Quines? Premeu aquí per escriure text.)
- 4.3. Feu accions per la visibilitat de la diversitat afectiva-sexual i de gènere, apart de les diades? (SI/NO/Quines? Premeu aquí per escriure text.)

- 4.4. Hi ha entitats LGTBI al municipi? (SI /NO /No ho sé / Quines? Premeu aquí per escriure text.)
- Quin vincle teniu amb les entitats? Premeu aquí per escriure text.
  - Disposeu d'accions per incentivar l'associacionisme LGTBI al municipi? Premeu aquí per escriure text.
- 4.5. Existeix al municipi algun espai de participació ciutadana de l'àmbit LGTBI (Mesa, Comissió, Grup Motor, etc.)? (SI /NO)

** Si heu contestat "SI" en algunes de les preguntes anteriors, si us plau, ens podeu facilitar informació detallada sobre el que vàreu fer? (memòria de les activitats, resultats quantitatius i/o qualitius, etc.) Gràcies!

Vols afegir algun comentari o observació sobre la tasca que heu fet a l'Ajuntament en aquest àmbit?

5. ESPORTS I LLEURE

- 5.1. Heu fet formació sobre diversitat afectiva-sexual i de gènere a l'entorn esportiu local, adreçada a algun dels següents grups destinataris? (SI /NO)
- Entrenadors/entrenadores (SI /NO)
  - Equip tècnic/directiu dels clubs esportius (SI /NO)
  - Àrbitres (SI /NO)
  - Monitoratge d'entitats de lleure (SI /NO)
- 5.2. Els formularis i la documentació dels equipaments i les entitats d'àmbit esportiu del municipi reconeixen la diversitat afectiva, sexual i de gènere i la diversitat familiar? (SI /NO)
- 5.3. Heu fet campanyes contra la LGTBIfòbia a l'entorn esportiu local o us heu adherit a campanyes impulsades des del Consell Comarcal sobre el tema l'àmbit d'esports? (SI /NO /Quines? Premeu aquí per escriure text.)
- 5.4. Els equipaments esportius locals són trans*inclusius (tenen lavabos i vestidors individuals sense marca de gènere?) (SI /NO)

** Si heu contestat "SI" en algunes de les preguntes anteriors, si us plau, ens podeu facilitar informació detallada sobre el que vàreu fer? (memòria de les activitats, resultats quantitatius i/o qualitius, etc.) Gràcies!

Vols afegir algun comentari o observació sobre la tasca que heu fet a l'Ajuntament en aquest àmbit?

6. CULTURA I OCI

- 6.1. La programació artística i cultural local visibilitza les realitats de les persones LGTBI? (SI /NO /Com? Premeu aquí per escriure text.)

- 6.2. Hi ha un fons específic sobre diversitat afectiva-sexual i de gènere a la biblioteca municipal? (SI /NO)
- 6.3. Els formularis i la documentació de la biblioteca municipal reconeixen la diversitat afectiva, sexual i de gènere i la diversitat familiar? (SI /NO)

** Si heu contestat "SI" en algunes de les preguntes anteriors, si us plau, ens podeu facilitar informació detallada sobre el que vàreu fer? (memòria de les activitats, resultats quantitatius i/o qualitius, etc.) Gràcies!

Vols afegir algun comentari o observació sobre la tasca que heu fet a l'Ajuntament en aquest àmbit?

7. LGTBIFÒBIA

- 7.1. S'han registrat agressions LGTBifòbiques al municipi? (SI /NO)
- 7.2. Està aprovat el protocol contra l'assetjament sexual i de gènere amb perspectiva LGTBI? (SI /NO)
- Pel personal del propi Ajuntament? (SI /NO)
  - Per fer un acompanyament psicossocial i policial a la ciutadania en general? (SI /NO)
- 7.3. Heu fet formació al personal de la policia local sobre temàtica LGTBI? (SI /NO)
- 7.4. Heu fet campanyes específiques per combatre la LGTBifòbia al municipi? (SI /NO /Quines? Premeu aquí per escriure text.)

** Si heu contestat "SI" en algunes de les preguntes anteriors, si us plau, ens podeu facilitar informació detallada sobre el que vàreu fer? (memòria de les activitats, resultats quantitatius i/o qualitius, etc.) Gràcies!

Vols afegir algun comentari o observació sobre la tasca que heu fet a l'Ajuntament en aquest àmbit?

8. DRETS LABORALS

- 8.1. Teniu algun recurs d'assessorament o acompanyament davant casos de discriminació i/o agressions lgtbifòbiques a l'entorn laboral? (SI /NO /Quin? Premeu aquí per escriure text.)
- 8.2. Teniu una política activa d'ocupació, en la que s'incorporin clàusules d'inclusió laboral de persones trans*? (SI /NO)
- 8.3. Coneixeu i/o utilitzeu els recursos comarcals disponibles per atendre les necessitats de les persones LGTBI d'àmbit laboral? (SI /NO)

** Si heu contestat "SI" en algunes de les preguntes anteriors, si us plau, ens podeu facilitar informació detallada sobre el que vàreu fer? (memòria de les activitats, resultats quantitativs i/o qualitativs, etc.) Gràcies!

Vols afegir algun comentari o observació sobre la tasca que heu fet a l'Ajuntament en aquest àmbit?

9. ACCIÓ SOCIAL

- 9.1. Feu accions per donar suport als infants LGTBI del municipi en situació de risc? (SI /NO /Quines? Premeu aquí per escriure text.)
- 9.2. Feu accions per donar suport a les persones grans LGTBI del municipi? (SI /NO /Quines? Premeu aquí per escriure text.)
- 9.3. Feu accions per donar suport a les persones LGTBI amb diversitat funcional del municipi? (SI /NO /Quines? Premeu aquí per escriure text.)

** Si heu contestat "SI" en algunes de les preguntes anteriors, si us plau, ens podeu facilitar informació detallada sobre el que vàreu fer? (memòria de les activitats, resultats quantitativs i/o qualitativs, etc.) Gràcies!

Vols afegir algun comentari o observació sobre la tasca que heu fet a l'Ajuntament en aquest àmbit?

10. DIVERSITAT CULTURAL I RELIGIOSA

- 10.1. Feu accions per donar suport a les persones LGTBI que viuen al municipi, procedents d'altres països i/o demandants d'asil o refugi? (SI /NO /Quines? Premeu aquí per escriure text.)
- 10.2. Realitzeu accions que abordin la intersecció entre la diversitat afectiva, sexual i de gènere i la perspectiva intercultural? (SI /NO /Quines? Premeu aquí per escriure text.)
- 10.3. Feu accions per promoure el debat sobre la diversitat afectiva-sexual i de gènere en els espais religiosos/interreligiosos del municipi? (SI /NO /Quines? Premeu aquí per escriure text.)

** Si heu contestat "SI" en algunes de les preguntes anteriors, si us plau, ens podeu facilitar informació detallada sobre el que vàreu fer? (memòria de les activitats, resultats quantitativs i/o qualitativs, etc.) Gràcies!

Vols afegir algun comentari o observació sobre la tasca que heu fet a l'Ajuntament en aquest àmbit?

HABITATGE

- 10.4. 11.1. Teniu algun recurs d'assessorament o acompanyament davant casos de discriminació en l'accés a l'habitatge? (SI /NO /Quin? Premeu aquí per escriure text.)
- 10.5. 11.2. Coneixeu i/o utilitzeu els recursos comarcals disponibles per atendre les necessitats de les persones LGTBI en l'accés a l'habitatge? (SI /NO)

** Si heu contestat "SI" en algunes de les preguntes anteriors, si us plau, ens podeu facilitar informació detallada sobre el que vàreu fer? (memòria de les activitats, resultats quantitativs i/o qualitativs, etc.) Gràcies!

Vols afegir algun comentari o observació sobre la tasca que heu fet a l'Ajuntament en aquest àmbit?

Enquesta ciutadana virtual

Pla local per a la diversitat afectiva, sexual i de gènere de Berga

Berga, [data] de 2021

L'Ajuntament de Berga està elaborant el **Pla Local per a la diversitat afectiva, sexual i de gènere**, perquè serveixi com a carta de navegació de les polítiques locals d'aquest àmbit els propers anys. En aquest marc, hem creat aquesta enquesta, per recollir la percepció ciutadana sobre el tema, així com suggeriments i propostes per al futur Pla. Trigaràs menys de 5 minuts a contestar-la! Moltes gràcies per avançar!

1. Home: / Dona: / No binari:
2. Edat:
  - a) 17 anys o menys
  - b) Entre 18 i 35 anys
  - c) Entre 36 i 60 anys
  - d) Més de 60 anys
3. Selecciona el nivell màxim d'estudis que hagi assolit
  - a) Estudis obligatoris
  - b) Postgrau
  - c) Grau universitari
  - d) Màster
  - e) Doctorat
4. Entre aquests barems, on se situarien els ingressos nets mensuals de la teva llar?
  - a) Menys de 800 euros al mes
  - b) De 801 a 2.000 euros al mes
  - c) De 2.001 a 5.000 euros al mes
  - d) De 5.001 a 7.000 euros al mes
  - e) Més de 7.000 euros al mes
  - f) No ho sé
  - g) No vull contestar
5. Quin nivell de proximitat tens amb el col·lectiu LGBTI?
  - a) Molt pròxim (en forma part jo o persones properes).
  - b) No gaire pròxim (en conec algunes persones, però no hi tinc gaire relació).
  - c) Gens pròxim (no conec personalment ningú que en formi part).
6. Quin nivell de sensibilització ciutadana creus que hi ha actualment a Berga sobre la realitat de les persones LGBTI?
  - a) Hi ha molta sensibilització.
  - b) Hi ha una mica de sensibilització.

- c) No hi ha gens de sensibilització.
7. Quin grau de LGTBI-fòbia (o rebuig a les persones LGTBI+) perceps al municipi?
 a) Hi ha molta LGTBI-fòbia.
 b) Hi ha una mica de LGTBI-fòbia.
 c) No hi ha LGTBI-fòbia.
8. Has presenciat o patit alguna discriminació o agressió de LGTBI-fòbia en algun moment al municipi?
 a) Sí
 b) No
9. Coneixes entitats o organitzacions LGTBI+ de Berga?
 a) Sí
 b) No
 Si és que sí, quines? .....
10. Com valores la tasca que fa l'Ajuntament en relació amb el col·lectiu LGTBI+?
 a) Fa molt bona feina.
 b) Fa coses, però n'hauria de fer més.
 c) Ho fa molt malament.
11. Marca els tres àmbits que consideres prioritaris per treballar el tema LGTBI+ a Berga.
 a) Educació
 b) Salut
 c) Visibilitat i participació
 d) Esports i lleure
 e) Cultura i oci
 f) LGTBI-fòbia
 g) Mercat de treball
 h) Acció social
 i) Diversitat cultural i religiosa
 j) Habitatge
12. Vols afegir algun altre àmbit o proposar alguna acció per promoure els drets de les persones LGTBI+ a Berga? Apunta-ho aquí: .....
13. T'agradaria participar en un grup de discussió per definir les prioritats del Pla local per a la diversitat afectiva, sexual i de gènere de Berga?
 a) Sí
 b) No
 Si és que sí, apunta aquí el teu correu i ens posarem en contacte amb tu:.....

Moltes gràcies per ajudar-nos a fer de Berga un municipi més inclusiu!

ANNEX-3: Guió d'entrevista a les informants clau

Guió d'ENTREVISTA per a les informants clau

Berga, [data] de 2021

Nom: .....

Institució / Organització / Entitat: .....

1. Història personal de participació o militància en espais del col·lectiu

- Quina **vinculació** tens amb el col·lectiu LGTBI+?
  - Especificar...
  - A on?
- Participes o has participat en alguna entitat o organització LGTBI+ del municipi els darrers anys?
- Si és el cas, ens podries dir:
  - Quina entitat?
  - A què es dedica l'entitat?
  - Ens pots explicar breument la història de l'entitat?
  - En què consisteix/ia la teva participació en l'entitat?
  - Fa quan que hi participes / o hi vas participar?
  - Durant aquest temps quina(es) ha(n) estat l'acció(ns) més significativa(es) que ha fet l'entitat?
  - Quin(s) era(en) l'objectiu(s) de l'activitat(s)?
  - Quins van ser els resultats principals de l'activitat?
  - Ens podries dir el nom d'algunes persones que consideris han estat claus per a l'entitat? I per què?

2. Present

- Quin nivell de sensibilització ciutadana creus que hi ha actualment a Berga sobre les persones LGTBI+?
- Hi ha LGTBIfòbia a Berga?
  - Per què?
  - En què ho notes? *(A l'enquesta ciutadana realitzada prèviament, un 81,4% de les persones que van respondre, van afirmar que sí que n'hi ha).*
- Destacaries algun àmbit, com esports, educació, sanitat, cultura, etc. que consideres que inclou la perspectiva LGTBI+?
- Coneixes (altres) entitats o organitzacions LGTBI+ a Berga?
  - Sobre les que coneixes, saps quines accions o tasques realitzen? Podries explicar-les breument?
  - Tenint en compte les entitats o organitzacions que es dediquen i/o treballen el tema LGTBI del municipi, podries ordenar-les d'acord a la seva importància i explicar breument les teves raons?
  - Hi ha alguna entitat, organització o institució del municipi que "trobis a faltar" en els temes LGTBI+? O que consideris que s'hauria de ficar (perquè tens la impressió de que no ho fa)? Quina?
  -
- Què et sembla la **tasca que fa l'Ajuntament** de Berga en relació al tema LGTBI+? Per què?

3. Preguntes de l'àmbit concret de la persona entrevistada

- Del teu àmbit concret pots identificar un aspecte positiu i un negatiu sobre com s'integra la perspectiva afectiva, sexual i de gènere?
- Coneixes? Teniu contacte amb el SAI LGTBI Comarcal? Quin tipus de relació teniu? Col·laboreu d'alguna manera? Feu derivacions?

4. Futur

- En la teva opinió, quines són les **tres principals prioritats** que hauria de tenir el Pla LGTBI+ de l'Ajuntament, per tal de treballar a partir d'ara i en els pròxims anys? Per què?
- I si poguessis **aportar idees d'accions concretes** a incloure en aquest pla, què diries?

5. Altres comentaris que vulguis afegir

ANNEX-4: Guió Grup Focal

Diagnosi i Pla LGTBI+ de Berga

Guió del Focus Group

Berga
1 de febrer de 2022,
de 18 a 20h

Noms i càrrec de les persones participants:

INTRODUCCIÓ

- Tenim 2 hores, amb voluntat que duri 1h 30min.
- Hi ha tres blocs de temes, destinarem aproximadament 30 minuts a cada un.
- Us presentarem hipòtesis o conclusions prèvies i us demanarem que comenteu.
- La sessió serà gravada, per garantir el recull de la informació que sorgeixi.
- El tractament de les dades és confidencial, per tant, el vostre anonimat està garantit durant tot el procés d'elaboració de la diagnosi i del Pla. Podeu parlar amb tota tranquil·litat.

BLOC TEMÀTIC DE PRESENTACIÓ: CONEIXEMENT DEL COL·LECTIU LGTBI

1. **Presentació resumida de cadascú i quin nivell de coneixement o implicació teniu del col·lectiu LGTBI en general i de les seves necessitats i lluites en particular, en el moment actual?**
(que responguin breument i individualment).

BLOC TEMÀTIC 1: EL PRESENT

2. **Quin nivell de sensibilització ciutadana creus que hi ha actualment al municipi de Berga sobre les persones LGTBI+?**

- 2.1. A l'enquesta ciutadana (**72 persones**), un 66,2% ha comentat que a Berga hi ha un nivell mitjà de sensibilització sobre les persones LGTBI+. En el cas de les entrevistes però, s'ha sigut més exigent i es considera que el nivell de sensibilització és mitjà-baix.
- 2.2. En relació a la LGTBIfòbia, a l'enquesta ciutadana un 85,3% de les persones que van respondre afirmen que sí que n'hi ha al municipi. En la mateixa línia, les persones entrevistades han assenyalat que la LGTBIfòbia està estesa a Berga, tot i que més que a través d'agressions físiques, ho està a nivell verbal amb la naturalització de comentaris.
- 3. Coneixes (altres) entitats o organitzacions LGTBI+ de Berga?**
- 3.1. Coneixem Talcomsom a nivell comarcal. Però hi ha alguna altre entitat que tot i que la qüestió LGTBI+ no sigui el seu eix central, ho treballi?
- 4. Hi ha alguna entitat, organització o institució del municipi que “trobis a faltar” en els temes LGTBI+ o que consideris que se n'hauria de ficar? Quina?**
- 4.1. Les persones entrevistades van comentar que les entitats esportives, sanitàries i en general tots els serveis de cara al públic, haurien de formar-se per poder tenir en compte la perspectiva i/o les necessitats de les persones LGTBI.
- 5. Què et sembla la tasca que fa l'Ajuntament de Berga en relació al tema LGTBI+?**
- 5.1. Segons les persones que van participar a l'enquesta ciutadana, un 53,7% considera que aquests ens fan coses però n'haurien de fer més. Segons les entrevistes, la tendència és semblant tot i que es puntuaria la seva tasca amb un aprovat just, a causa segurament de la falta de recursos i no de la falta de compromís.

BLOC TEMÀTIC 2: PRIORITATS I REPTES DE FUTUR

- 1. En la teva opinió, quines són les tres principals prioritats que hauria de tenir el Pla LGTBI+ de Berga, per tal de treballar a partir d'ara i en els pròxims anys? Per què?**

Pel que fa les prioritats d'un futur Pla LGTBI del muncipi, les persones entrevistades han indicat principalment les següents accions:

- a. Realitzar campanyes transversals de sensibilització a la ciutadania i seguir commemorant les diades assenyalades, i al mateix moment visibilitzar referents del col·lectiu.
- b. Promoure una comunicació inclusiva de l'ajuntament.
- c. Proporcionar formació a totes les persones que ofereixen serveis a la comunitat, començant per aquelles que treballen en atenció al públic.
- d. Difondre el SAI (servei d'atenció integral) i establir xarxes amb les escoles.

Què us semblen aquestes propostes? Hi esteu d'acord? Si, no, per què? Afegiríeu alguna altra?

BLOC TEMÀTIC 3: MECANISMES DE VALIDACIÓ I SEGUIMENT DEL PLA

2. El Pla LGTBI que s'elaborarà pretén convertir-se en una eina que faciliti i canalitzi la tasca local en la promoció de la diversitat afectiva i sexual i de gènere al municipi. Per tal d'assolir aquest objectiu es crearà un mecanisme (grup de treball / comissió) al que es convidarà a participar a diversos actors locals vinculats amb el tema, per tal de contribuir al disseny i fer el seguiment de la implementació del pla.
- a. Quines organitzacions, entitats i/o persones creieu que haurien de formar part d'aquest grup de treball o comissió?
  - b. Quins altres mecanismes creieu que es podrien utilitzar per promoure la participació de la ciutadania local en aquest procés?
  - c. Amb quina periodicitat creieu seria adequat utilitzar aquests mecanismes de participació.
  - d. Us agradaria formar part d'aquest espai?

Voleu afegir alguna altra cosa?

ANNEX-5: Persones participants en el treball de camp

Persones seleccionades per a realitzar una **entrevista en profunditat** pel perfil determinat que tenen (en ordre alfabètic):

Nº	Nom	Perfil o Càrrec
1	Dolor Vargas	Tècnica d'Igualtat del CCB i SIAD (SAI Comarcal).
2	Edi	Mestre d'infantil.
3	Maryam	Treballadora del Consell Comarcal del Berguedà com a tècnica d'acollida a les persones nouvingudes.
4	Mario	Propietari d'un centre esportiu.
5	Patrik Caballero	Membre de l'entitat Tal Com Som.
6	Roser Valverde i Janina Vilana	Regidora de feminisme i LGTBI i Tècnica de joventut que dona suport a l'àrea en qüestió.

Persones participants als **grups focals**:

Grup Focal 1: àmbit educatiu i relacional.

Nº	Nom	Càrrec o perfil
1	Alba	Llevadora al Centre d'Atenció Primària de Berga, ASSIR.
2	Eli	Llevadora al Centre d'Atenció Primària de Berga, ASSIR.
3	Judit	Professora de socials a un centre escolar.
4	Monica	Vinculada a entitats de Berga.
5	Oscar	Professor de primària i de la Universitat de Barcelona, i forma part del col·lectiu.
6	Susana	Persona del col·lectiu amb una filla i per tant vincle amb als centres escolars.
7	Tania	Professora de secundària de castellà.

Grup Focal 2: àmbit relacional i persones amb vulnerabilitats.

Nº	Nom	Càrrec o perfil
1	Dana	Persona del col·lectiu, jove i amb vincle al teixit associatiu de Berga.
2	Iván	Persona jove, estudiant, membre del col·lectiu.
3	Ivo	Persona amb trajectòria de migració i pertany al col·lectiu.
4	Jordina	Persona jove, amb afinitats a la temàtica.
5	Mireia	Dona amb coneixements professionals sobre la DASG i mare d'una infant queer.
6	Xavier	Persona jove, estudiant.